

Cek
 masa Yesu Kəriste
 ma wuzar a Jan
 Mey da ray d̄erewel nga
 Cek ma wuzar a Jan

Jan a wuzlala mey daa d̄erewel keḁe ngada ndəhay nga Gazlavay na, daa masa ata fa s̄eram banay maja mey nga Yesu Kəriste. Bay Rawma zleezle a pa ray an̄ga na, nga Gazlavay, a keḁḁata vaw ta ndəhay daa mecəmey-ray nga Yesu, maja a gəmam nga pamara anda Gazlavay ba. Anda keḁe, Jan a wuḁey nga v̄əltar gəḁan̄ a ndəhay nga Gazlavay, amba a mbəkdamara Yesu ba. Asaya, Jan a wuḁey nga ləvtar na, fara fara, Yesu Kəriste a fənta masa-gəra an̄ga hay la cəpa ta gəḁan̄.

Daa d̄erewel e keḁe na, Jan a wuzey cek hay ga ma rəzla ndaw. Cek hay a na, Jan a hətatar anda mesəfney ma kar. Ara Yesu Kəriste ma wuzdara. Fa d̄əba ha, a wuzlatərwə cek hay a. Cek hay masa an̄ga ma hətatar na, mawatakaya ta cek hay mekele mekele. Pəles mabara, da daa ba, an̄gwa mabara a wuḁey nga ləvey «mekey bay-gula». Pəles magaza ta kiya magaza a wuḁey nga ləvey «meməcey, v̄əram, banay». Bəlay a wuḁey nga ləvey, slam-menjey nga masa-gəra nga Gazlavay (13.1). Gədem a wuḁey nga ləvey Satan̄, bay-malula (20.2-3). Berney nga Babilan̄w a wuḁey nga ləvey slam masa ndəhay fa kam cek hay maaya ba da hwaḁ a. Daa slam mekele mekele cek hay masa an̄ga ma hətatar na, ata maasala (nəka 1.4; 1.12; 1.16; 5.1; 5.6; 8.2; 10.3; 12.3, leḁ 15.6). Fa Jəwif hay na, cek hay maasala a wuḁey nga ləvey cek hay a «makatakaya maaya maaya, mambəkakaya daa ba.»

Daa fasəlawal 1 haa 3 na, leeter hay maasala daha mawuzlalatakaya ngada ndəhay nga Yesu daa berney hay maasala masa daa hwayak nga Azi. Daa fasəlawal 4 ta 5 aa guzley da ray Yesu, Bəz-təbən nga Gazlavay na, ara ndaw pal taava anga ma wusa nga wura dferewel mapadəkaya masa maslərbəkaya ta tebed. Daa fasəlawal hay siya na, Jarj aa guzley da ray cek ma da key ta pas masa Yesu ma wura dferewel mapadəkaya heyey sem. Dferewel keđe fa wuzda ta fa Yesu Kəriste na, Gazlavay a fənta masa-gəra anga hay la cəpa ta gədan, lej Satən, bay ata.

Daa dferewel e keđe na, mey mekele mekele daha nga vəley gədan a ndəhay:

Yesu fa zəley fa mey-slam nga ndaw a, ndaw a (3.20)

Maaya nga Gazlavay ma da sawa a ray ndaw ma jəkey sləmay fa mey anga (1.3)

Ndəhay ta maslənj hay masa da vad a həlmamara Bay Gazlavay na, kwara (fasəlawal 4 haa 5)

Da Jeruzelem mawiya ndəhay fa da səram banay daa saba (22.3-4)

Mey ngeeme

¹ Dferewel keđe a wuzdərwa cek masa *Yesu *Kəriste ma wuzdatara ngada ndəhay ma ka sləra anga hay. *Gazlavay a ləvar a Yesu: «Wuzdatara cek hay masa yah ma da ka ngada fa mey nekədey.» Da ray ngene, Yesu Kəriste ta', a slərwa maslənj anga da vad ngada fa ndaw ma ka sləra anga *Jarj, amba a wuzdara cek hay a keđe tabiya. ² Cay, Jarj ta', a key sede da ray cek masa anga ma hətar tabiya. Anda meləvey, a wuzdatara a ndəhay, a ləvey: «Keđe he ara mey nga Gazlavay fara fara, ara Yesu Kəriste ma wuzdərwa.» ³ Maaya nga Gazlavay a sawa

la a ray ndaw ma da jan̄ga ɗerewel e keɗe fa mey nga ndəhay. Maaya nga Gazlavay a sawa la a ray ndəhay ma jəkam sləmay fa mey a keɗe. Mey a na, a wuzda cek ma da key. Asaya, maaya nga Gazlavay a sawa la a ray ndəhay ma təb̄mara mey mawuzlalakaya ha maja cek hay a tabiya daa ɗerewel e keɗe gweegwe cay a kam.

Jan a catar har a ndəhay daa Egəliz hay maasala

⁴ Ara yah, *Jan̄, ma wuzlala leeter keɗe. Ya cakwar har ngada akwar ndəhay nga Yesu daa *mecəmey-ray hay maasala daa hwayak nga Azi.

Anja Gazlavay nga pəskwar mey, asaya, nga njadakwar daa zazay. An̄ga na, aa daha dəga bəla ta ləmey daa ba aran̄, haa kasl wure keɗe, an̄ga daha, asaya, a sawa la a bəla. Anja mesəfney hay maasala masa ma njam fa mey nga slam-menjey nga Bay Gazlavay nga pəsmakwar mey, nga njadamakwar daa zazay may. ⁵ Asaya, anja Yesu *Kəriste, ndaw ma key sede da ray Gazlavay fara fara ta cəved e, nga pəskwar mey, nga njadakwar daa zazay. An̄ga na, ara ndaw n̄geeme ma sləkɗawa daa meməcey. An̄ga na, Bay ma wey da ray bay hay cəpa da bəla.

Yesu Kəriste he, a wuɗndakwar kalah. Ta məcey la maja aləkwa. Ta fa mambaz an̄ga ma mbəɗwa daa meməcey an̄ga, a ləhdandakwar daa mebərey. ⁶ An̄ga na, ta cəmndakwar ray la amba a tərdandakwar nga ndəhay an̄ga hay, a key bay aləkwa. Anda keɗe, aləkwa ndəhay ma ka kwakwas nga Bay Gazlavay, Papaha. Ara an̄ga ndaw masa ta gədan̄, ndaw masa fa həlmamara nga sərmataw. *Amen.

⁷ Nəkmara, Yesu a fa sawa daa mekwtene. Kwa waawa a hət̄ar la ta dey an̄ga. Kwa ndəhay masa ma sləkmara ta

zōwet * a hōtmar la may. Ndōhay da bōla tabiya, a tōwam la maja aṅga. Fara fara cek aha a da key kōne. Amen.

⁸ Bay Gazlavay masa ta gōdaṅ ma fōnta cek hay cōpa, a lōvey: «Yah na, ndaw masa ṅgeeme, asaya yah ndaw madagway-dakw.» Aṅga na, aa daha dōga bōla ta lōmey daa ba araṅ, haa kasl wure keḏe, aṅga daha, asaya, a sawa la a bōla.

Yesu a wuzar vaw a Jarj

⁹ Ara yah, *Jarj, mōlmakw akwar. Alōkwa macōmkaya ta Yesu, alōkwa fa sōrkwa banay anda aṅga, alōkwa fa bōskwa banay anda aṅga, aṅga fa wey da ray alōkwa tabiya. Yah na, ta kōrzamaya la, ta', a kōzlamaya a Pat-maws, hwayak da wuzlah bōlay, maja yah ma wuzey mey ṅga Gazlavay, asaya, maja yah ma wuzda Yesu *Kōriste na, ara cōveḏ masa fara fara. ¹⁰ Pas pal daha, ara ta pas mesōrfedey Bay Mahura Yesu, *Mesōfney ṅga Gazlavay ta sawa la a ray aḏaw. Daa ṅgene, ya cōney ḏay maa guzlya ta fa dōba aḏaw, anda taalam ma fey ta gōdaṅ. ¹¹ Ḑay a, aa guzlya, a lōvey: «Cek masa kah ma hōtar keḏe, maaya na, ka wuzlala aa ḏerewel amba ka slōrdatara ṅgada mecōmey-ray hay maasala ṅga ndōhay ṅga Yesu daa berney ṅga Efez, daa berney ṅga Sōmirna, daa berney ṅga Pōrgam, daa berney ṅga Tiyatir, daa berney ṅga Sardes, daa berney ṅga Filadelfi, leṅ daa berney ṅga Lawdise.»

¹² Masa ḏay a maa guzlya la na, pōla! ya mbōḏwa dey

* ^{1:7} 1.7 ndōhay masa ma slōkmara ta zōwet: A wuḏey ṅga lōvey sewje pal masa ma slōka heyey daada ba. Ama a wuḏey ṅгаа guzley da ray ndōhay tabiya masa ma cōmdamara ḏay ata ṅga kōḏey Yesu, kwa Jōwif hay, kwa mahura hay ṅga Jōwif hay, kwa bay-ray hay ṅga Rawm may. ^{1:7} 1.7 1.13; Dan 7.13; Mt 24.30; Jarj 19.34, 37; 1Tes 4.17 ^{1:8} 1.8 1.4, 8; 2.8; 4.8; 11.17; 16.5; 21.6; 22.13; Mab 3.14; Iz 44.6 ^{1:9} 1.9 22.8 ^{1:10} 1.10 17.3 ^{1:11} 1.11 4.5

a fa dɔba, amba ya hɔtar ndaw masa maa guzlya heyey. Ama ya da nɔkey dey na, a ray petɔrla hay nɔga bɔrey magaza maasala ma waɗam pɔlhgedɗ pɔlhgedɗ. ¹³ Da wuzlah petɔrla hay a na, ya hɔtey cek anda ndaw. Anɔga ta zana maazɔma fa vaw kasl a dɔba salay. Daa dadak anɔga na, cek anda zewedɗ nɔga bɔrey magaza majɔwkaya. ¹⁴ Engwec nɔga ray nɔga ndaw aha a wedey mabara ndɔɗ-ndɔɗ anda gagɔmay. Bɔz nɔga dey anɔga, a ley dey anda awaw. ¹⁵ Asaya, salay anɔga a wedey njɔlay njɔlay anda bɔrey ma bawa daa awaw. Aa guzley ɗay mahura, a cɔney anda yam daa maajɔrav mahura. ¹⁶ Ndaw aha, anɔga ta wurzla hay maasala makɔrzatakaya da har-zɔmay anɔga. Dɔlaw masa mey a makɔɗkaya dey cew e cew e fa bawa da mey anɔga. Dey anɔga a wedey anda pas ma wedey ta wuzlah-pas.

¹⁷ Masa yah ma hɔtar la anda kedɗe na, taɗ! ya tɔdey asi salay anɔga anda ya ta mɔcey sem. Anɔga may, ta', a tɔɗɔrwa har-zɔmay anɔga, a pa a ray aɗaw, a lɔvya: «Ka da zlurey ba! maja yah na, ndaw masa nɔgeeme, asaya yah ndaw madagway-dakw. ¹⁸ Yah na, ndaw masa ta dey. Ya ta mɔcey la, ama nɔkmara, ya ta slɔkɗawa sem daa memɔcey. Ya da nɔjey ta dey nɔga sɔrmataw. Yah ta gɔɗanɔ nɔga wey da ray memɔcey, asaya yah ta gɔɗanɔ nɔga wey da ray slam masa ndɔhay mamɔctakaya ma njam da hwaɗ a. ¹⁹ Ya fa lɔvka saya, wuzlalata cek hay masa kah ma hɔtatar. Wuzlalata cek hay masa kah ma hɔtatar wure kedɗe, asaya wuzlalata cek hay masa ma da kam kwa nɔgada fa mey cɔpa may. ²⁰ Ehe, mabara nɔga mey da ray wurzla hay da har-zɔmay aɗaw ta petɔrla hay maasala heyey.

1:12 1.12 Zak 4.2 1:13 1.13 Dan 7.13; 10.5 1:14 1.14 Dan 7.9; 10.6
 1:15 1.15 14.2 1:16 1.16 maasala: 4.5; dɔlaw: 2.12; 9.15; Heb 4.12
 1:17 1.17 1.8; Dan 8.17-18 1:18 1.18 Rm 14.9; 1Kwr 15.3-4, 25-26

Wurzla hay maasala a wuɗfey nga ləvey, maslan hay masa Gazlavay ma slərdatərwa ta da vadf, ma pata pal pal aa Egəliz maasala heyey. Yaw, petərila hay maasala may a wuɗfey nga ləvey Egəliz hay maasala.»

2

Mey masa Yesu ma slərdatara ngada ndəhay daa Egəliz da Efez

¹ Ndaw a heyey aa guzlya saya, a ləvey: «Kah, *Jan, wuzlala mey aɗaw masa yah ma daa guzldakawa keɗe amba ka slərdara ngada maslan nga Gazlavay ma jəɗa mecəmey-ray nga ndəhay aɗaw hay daa berney nga Efez. Ləvtar na,

keɗe he ara mey aɗaw, yah, ndaw ta wurzla hay maasala da har-zəmay. Asaya, yah, ndaw ma pəkey da wuzlah petərila hay maasala ma waɗam. ² Yaw, ya səra menjey akwar, ya səra akwar fa kəɗdamara vaw ta menjey a, asaya ya səra akwar fa bəsmara banay. Ya səra akwar fa vəlmatar cəveɗ ngada ndəhay malamba hay nga samawa a wuzlah akwar daa ba. Ndəhay malamba hay a, a ləvam, ata ndəhay aɗaw hay meslərey, anja ngene, ara ndəhay aɗaw hay meslərey ba. Akwar ta sangalamara mey ata la, ka sərmara na, ara ndəhay membərzley. ³ Akwar ta bəsmara banay la maja yah, ka ta gəram daa ba. ⁴ Ama mey pal daha. Akwar fa wuɗmaya * anda ngeeme daa saba. Maja ngene, ya wuɗfey nga mbəɗkwar ray da ray a. ⁵ Wulkam da ray menjey akwar masa maaya zleezle. Nəkmara taw, wure keɗe akwar ta vəhmawa

2:1 2.1 1.16, 20; Ef 1.1 2:2 2.2 2Kwr 11.13; 1Jn 4.1 * 2:4 2.4 akwar fa wuɗmaya: Ndəhay mekele a cəndamara mewuɗfey-vaw ara mewuɗfey-vaw da wuzlah ndəhay daa mecəmey-ray nga ndəhay nga Yesu.

sem a dɔba. Anda keɔe, si ka mbɔɔdamara menjey akwar, ka sɔpmara Gazlavay ta mevel pal, amba menjey akwar a, a key anda zleezle cɔnga. Da daa ba na, ya sawa la nga la petɔrla akwar daa slam aha. ⁶ Ama taa slam lanɔar na, ya faa hɔmdakwar ara mey ba, maja akwar fa wuɔdam nga jɔkey slɔmay fa meesɔrkedey nga ndɔhay nga Nikwala † daa ba sɔlak. Yah may, ya wuɔey meesɔrkedey ata ba.

⁷ «Anda keɔe, da ndaw, anɔa ta slɔmay na, si a jɔkey slɔmay nga cɔney mey masa *Mesɔfney nga Gazlavay ma wuzdatara ngada mecɔmey-ray hay nga ndɔhay aɔfaw hay. Da ndaw ta fɔna bay-malula sem ta gɔɔan na, ya da vɔlar cɔvedɔ nga zɔmey babɔza nga wudez masa daa jerne nga Gazlavay ma vɔley heter mendɔvey ba.»

Mey masa Yesu ma slɔrdatara ngada ndɔhay daa Egɔliz da Sɔmirna

⁸ Ndaw a heyey aa guzlya saya, a lɔvey: «Kah, *Jan, wuzlala mey aɔfaw masa yah ma daa guzldakawa keɔe amba ka slɔrdara ngada maslan nga Gazlavay ma jɔɔa mecɔmey-ray nga ndɔhay aɔfaw hay daa berney nga Sɔmirna. Lɔvtar na,

keɔe he ara mey aɔfaw, yah na, ndaw masa ngeeme, asaya yah ndaw madagway-dakw. Yah, ndaw masa ta mɔcey la, ama ya ta slɔkɔfawa sem daa memɔcey a.

⁹ Ya sɔra banay akwar, ya sɔra akwar ndɔhay masa-viya hay. Ama fara fara, ya kadakwara, akwar ndɔhay masa-zleley hay. Ya sɔra ndɔhay faa guzlam mey maaya

2:5 2.5 2.16, 22; 3.3, 19 † 2:6 2.6 ndɔhay nga Nikwala: Ara ndɔhay maa sɔrkadam mey nga Yesu ta cɔvedɔ e ba. A batamata ndɔhay nga key cek malamba. 2:7 2.7 22.2, 14, 19; MC 2.8-9; 3.22; Ez 28.13; 31.8; Mt 13.9, 43 2:8 2.8 1.8, 18

ba da ray akwar may. Ndohay a ngene a padamara ray ata nga *Jowif hay, ama ara Jowif hay ba, ara ndohay nga *Satanj, bay-malula. ¹⁰ Menjey nekodfey fedfe ka da saram banay, ama ka da zluram ta banay a ba. Nokmara, Satanj, bay-malula, a da kezlata ndohay siya da wuzlah akwar aa fersone, amba a jadakwar. Da ray ngene, ka saram banay la haa dfar kuraw. Njam majaratakaya maaya maaya haa kasl fa memocoy akwar, anda kedfe, ya volkwar heter mendovey ba la maja akwar ta kam bay-gula sem.

¹¹ «Anda kedfe, da ndaw, anja ta slomay na, si a jockey slomay nga coney mey masa *Mesofney nga Gazlavay ma wuzdatara ngada mecomey-ray hay nga ndohay adfaw hay. Yaw, da ndaw ta fona bay-malula sem ta godan na, fa da macey nga dey cew daa saba solak.»

Mey masa Yesu ma slordata ngada ndohay daa Egoliz da Porgam

¹² Ndaw a heyey aa guzlya saya, a lovey: «Kah, *Janj, wuzlala mey adfaw masa yah ma daa guzldakawa kedfe amba ka slordara ngada maslanj nga Gazlavay ma jedfa mecomey-ray nga ndohay adfaw hay daa berney nga Porgam. Lovtar na,

kedfe he ara mey adfaw, yah, ndaw masa ta delaw masa mey a makodkaya dey cew e cew e. ¹³ Ya sora berney masa akwar da hwad a ngene. Ara berney masa *Satanj, bay-malula, fa wey da hwad a. Akwar ndohay ma pamaya nga ndaw akwar fara fara, akwar fa todbmaya anda Bay akwar conga, kwa ta pas ata ma kodmara Antipas vagay fa mey akwar na, akwar ta mbekdamaya

daa ba. Yaw, Antipas na, ara ndaw masa ma gørey ba nga key sede da ray aɗaw. ¹⁴ Ama mey hay siya daha na, ya wuɗfey nga mbøɗkwar ray nekøɗfey da ray a cønga. Ndøhay siya da wuzlah akwar fa tøbmara meesørkedey nga ndaw mezøley Balam zleezle. Balam a taa sørkada bay daha la mezøley Balak nga tøknaata *Israyel hay nga zømey aslaw nga kuley, ta nga ley vaw saw da palah. ¹⁵ Ndøhay mekele hay da wuzlah akwar fa kam anda Balam a may, fa tøknam ndøhay ta meesørkedey nga ndøhay nga Nikwala. ¹⁶ Anda keɗe, si ka mbøɗdamara menjey akwar da bøla. Da daa ba na, menjey nekøɗfey feɗe, ya sawa la a wuzlah akwar nga køɗfey vaw ta ndøhay a ñgene ta dølaw ma bawa da mey aɗaw heyey.

¹⁷ «Anda keɗe, da ndaw, aŋga ta slømay na, si a jøkey slømay nga cøney mey masa *Mesøfney nga Gazlavay ma wuzdatara ngada mecømey-ray hay nga ndøhay aɗaw hay. Da ndaw ta føna bay-malula sem ta gødaŋ na, ya vølar cek mezømey la masa yah ma da bada ngada aŋga. Asaya, ya da vølar ngada ndaw a, ndaw a aŋgwa mabara kerew kerew, masa mezøley mawiya mawuzlalakaya fa vøɗa. Mezøley ñgene kwa ndaw ma søra daa ba. Ma søra na, si ndaw masa mezøley a mavøldakaya ngada aŋga.»

Mey masa Yesu ma slørdatara ngada ndøhay daa Egøliz da Tiyatir

¹⁸ Ndaw a heyey aa guzlya saya, a løvey: «Kah, *Jan, wuzlala mey aɗaw masa yah ma daa guzldakawa keɗe amba ka slørdara ngada maslaŋ nga Gazlavay ma jøɗa

2:14 2.14 2.20; Mesl 24.25; 25.1-3; 31.16; 2Pi 2.15 2:17 2.17 Ps 78.23-25; Jan 6.48-51; aŋgwa: Zak 3.9; mezøley mawiya: 3.12; Iz 62.2; 65.15

mecəmey-ray nga ndəhay aɗaw hay daa berney nga Tiyatir. Ləvtar na,

keɗe he ara mey aɗaw, yah, Bəzey nga Gazlavay. Bəz nga dey aɗaw, a ley dey anda awaw. Salay aɗaw hay na, a waɗam njəlay njəlay anda bərey maakulɗakaya.

¹⁹ Ya səra sləra akwar. Fara fara ya səra na, akwar fa wuɗam vaw da wuzlah akwar. Asaya, akwar fa təbmara mey aɗaw, akwar fa bəsmara banay maja yah. Akwar fa jənam vaw da wuzlah akwar. Cek hay a tabiya masa akwar ma kamata ŋgene, ta fənmara masa akwar ma kamata zleezle sem.

²⁰ Ama mey pal daha na, ya wuɗey nga mbəɗkwar ray da ray a, maja akwar fa vəlmar cəveɗ a ŋgwas mezəley Jezebel ŋgene nga təknaqwar. A pa ray aŋga anda *ndaw ma təla mey nga Gazlavay ŋgaa sərkaɗata ndəhay ma ka sləra aɗaw hay. Meesərkey a ŋgene, fa təknaɗa nga ley vaw saw da palah ta nga zəmey aslaw nga kuley. ²¹ Ya ta vəlar ɗar nekəɗey la ŋgada Jezebel e nga mbəɗɗa menjey aŋga da bəla, ama ta gəmey daa ba, fa key cek hay malamba cəŋga. ²² Anda keɗe, ya da kəzla ŋgwas aha fa guzer nga macay amba a sərey banay. Yaw, ndəhay ma lam vaw saw † ta aŋga may, ya da sərɗata banay ga anda aŋga. Da daa ba na, si a mbəɗɗamara menjey ata da bəla, si a mbəɗɗamara mejəkey sləmay fa mey nga Jezebel e kwa. ²³ Asaya, ya da kəɗta bəz aŋga hay vagay amba mecəmey-ray hay nga ndəhay aɗaw hay cəpa a sərmara ara yah ma gwa nga nəka mewulkey nga ndəhay ta cek hay ma mbafatar. Akwar cəpa, ya pəlkwara mawurɓay akwar

2:18 2.18 1.14-15 2:20 2.20 Mesl 25.1-8; 1Bay 16.31; 2Bay 9.22, 30; SNM 15.20 † 2:22 2.22 Meley-vaw saw da palah feɗe kaa na, a wuɗey nga ləvey meney ray ŋgada cek mekele aa slam a nga Gazlavay.

la tēde fa slēra ŋga ndaw a, ndaw a.

²⁴ «Akwar ndōhay siya daa mecōmey-ray ŋga ndōhay aḏaw hay daa berney ŋga Tiyatir, akwar ta tōbmara mey ŋga ŋgwas Jezebel ŋgene heyey daa ba, akwar taa sērkaḏamara mey ŋga *Sataŋ masa ndōhay ma zēlmara “mey maḏadakaya”, daa ba may. Ya fa da kōtkwar fa cek mekele daa ba, ²⁵ si ka tōbmara mey masa akwar ma cōndamara keḏe aa mevel akwar, haa kasl pas masa yah ma da vōhwa a bōla.

²⁶ Anda keḏe, da ndaw ma fōna Sataŋ, bay-malula, sem ta gōḏaŋ, asaya, da ta tōḃa mey aḏaw la haa mendōvey ŋga bōla na, ya da pa amba a wey da ray ndōhay daa hwayak hay tabiya. ²⁷⁻²⁸ Gōḏaŋ masa yah ma da vōlar a ndaw a ŋgene na, ara gōḏaŋ masa Papay ma vōldiwa. Ta fa gōḏaŋ a, a da tōrey ŋga bay masa ta gōḏaŋ anda zlanday ŋga ḃōrey. Da ray ŋgene, a da kōḏta ndōhay malamba hay anda ndaw ma wuhey maŋgayak hay. Asaya, ndaw ma sōrey banay maja yah na, ya da vōlar batay § ma weḏey njuzl a ta slam ŋгаа pōrek.

²⁹ «Anda keḏe, da ndaw, aŋga ta slōmay na, si a jōkey slōmay ŋga cōney mey masa *Mesōfney ŋga Gazlavay ma wuzdatara ŋgada mecōmey-ray hay ŋga ndōhay aḏaw hay.»

3

Mey masa Yesu ma slōrdatara ŋgada ndōhay daa Egōliz da Sardes

2:23 2.23 22.12; Jer 11.20 2:25 2.25 3.11 2:26 2.26-27 12.5; 19.15; Ps 2.8-9 § 2:27-28 2.27-28 batay: wurzla-bangay. A wuḏey ŋga lōvey ndaw aha ta tōrey bay-gula sem. 2:27-28 2.28 22.16

¹ Ndaw a heyey aa guzlya saya, a løyey: «Kah, *Jarj, wuzlala mey aɗaw masa yah ma daa guzldakawa keɗe amba ka slərdara ŋgada maslaŋ ŋga Gazlavay ma jəɗa mecəmey-ray ŋga ndəhay aɗaw hay daa berney ŋga Sardes. Ləvtar na,

keɗe he ara mey aɗaw, yah, ndaw ta mesəfney hay maasala ŋga Gazlavay, leŋ ta wurzla hay maasala makəzatakaya da har.

«Ya səra sləra akwar. Ndəhay a ləvam, akwar ndəhay masa ta dey, ama akwar anda ndəhay maməctakaya. ² Fara fara, sləra akwar fa mey ŋga Gazlavay ŋgene na, a həcey. Anda keɗe, sləkɗam, kam gədaŋ, amba kaa zəɗam ŋga sərmatay fa mey ŋga Gazlavay ba. ³ Sərfadamara mey ŋga Gazlavay masa akwar ma cəndamara zleezle, mey masa akwar ma təbmara. Təbmara mey a aa mevel akwar, namar ray. Mbəɗdamara menjey akwar da bəla, səpmara Gazlavay ta mevel pal. Da akwar ta sləkɗam daa ba na, ya sawa la a wuzlah akwar dərfafay anda ndaw-mayal, akwar fa da sərmara pas a masa yah ma da sawa ha daa ba. ⁴ Ama ta ŋgene cəpa, ndəhay siya hay da wuzlah akwar fetede da Sardes, ta dakalamata zana ata hay daa ba. Ya da pəkam daa slam a ta zana mabara, maja ya nəkta na, ata tede ŋga pəkam ta yah.

⁵ Anda keɗe, ndaw ma fəna bay-malula sem ta gədaŋ na, ya da kəzlar zana mabara fa vaw. Mezəley aŋga mawuzlalakaya daa ɗerewel ŋga ndəhay ma da hətam heter mendəvey ba na, ya fa da vavəsa daa ba. Ya da løyey ta gədaŋ fa mey ŋga Papay, Bay Gazlavay, ta maslaŋ aŋga hay na, keɗe he, ara ndaw aɗaw.

3:1 3.1 1.4, 16 3:3 3.3 16.15; Mt 24.43; 1Tes 5.1-2 3:4 3.4 6.11 3:5
3.5 Mt 10.32; ɗerewel: 13.8; 17.8; 20.15; 21.27; Mab 32.32; Ps
69.29; Iz 4.3; Lk 10.20

⁶ «Anda keḏe, da ndaw, aṅga ta sləmay na, si a jəkey sləmay ṅga cəney mey masa *Mesəfney ṅga Gazlavay ma wuzdatara ṅgada mecəmey-ray hay ṅga ndəhay aḏaw hay.»

Mey masa Yesu ma slərdatara ṅgada ndəhay daa Egəliz da Filadelfi

⁷ Ndaw a heyey aa guzlya saya, a ləvey: «Kah, *Jan, wuzlala mey aḏaw masa yah ma daa guzldakawa keḏe amba ka slərdara ṅgada maslan ṅga Gazlavay ma jəḏa mecəmey-ray ṅga ndəhay aḏaw hay daa berney ṅga Filadelfi. Ləvtar na,

keḏe he ara mey aḏaw, yah, ndaw ṅga Gazlavay, yah ndaw ma mbərzley ba səlak. Yah ndaw ma kərza lekəle ma wura mey-slam ṅga slam masa Bay Davit ma wa. Da ya ta wura mey-slam a la na, kwa ndaw mekele ma gwa ma gərca daa saba. Yaw, da ya ta gərca sem may, kwa ndaw mekele ma gwa ṅga wura daa ba səlak.

⁸ «Ya səra sləra akwar. Asaya, ya səra, akwar ta gədan nekəḏey gway. Ama ta ṅgene he cəpa, akwar fa təbmara mey aḏaw ta mevel pal cəṅga, akwar ta mbəkdamara mey aḏaw daa ba. Ehe, ya ta wurkwar mey-slam la, kwa ndaw pal ma gwa ṅga gərca daa ba. ⁹ Jəkam sləmay maaya maaya fa cek masa yah ma da katara ṅgada ndəhay daa mecəmey-ray ṅga *Satan, bay-malula. Ndəhay a ṅgene a padamara ray ata ṅga *Jəwif hay, ama a mbərzlam, ata Jəwif hay ba. Nəkmara, cek masa yah ma da ka: ya da təktaḏay a ndəhay a, amba a samawa, a ragadam fa mey akwar. Anda keḏe, a da sərmara ya fa wuḏkwar kalah.

¹⁰ Akwar ndəhay aḏaw hay, akwar ta təbmara mey aḏaw la, akwar ta bəsmara banay la maja yah. Da ray

ngene, ta pas masa banay ma da sawa a ray ndaw a, ndaw a, amba Gazlavay a noka mevel nga ndohay cōpa da bōla na, ya nōkfakwar dey la.

¹¹ Fara fara, menjey nekōdey fedē ya sawa la. Anda keḏe, si ka pamara mey masa akwar ma cōndamara keḏe aa mevel akwar maaya maaya, amba ndaw a gwa nga vakwara mawurḅay masa yah ma da vōldakwara ba. Mawurḅay a na, ara heter mendōvey ba. ¹² Anda keḏe, ndaw ma fōna bay-malula sem ta gōdaḅ na, ya da njada a cakay Gazlavay nga sōrmataw. Kwa cek ma da badōrwa a palah daa ba sōlak. Ya da wuzlala mezōley nga Gazlavay aḏaw fa vōḏa leḅ mezōley nga berney nga Gazlavay aḏaw. Anda melōvey, berney a na, ara *Jeruzelem mawiya, berney masa Gazlavay ma da slōrdōrwa ta da vad. Asaya, ya wuzlala mezōley aḏaw masa mawiya la fa ndaw a ngene.

¹³ «Anda keḏe, da ndaw, aḅga ta slōmay na, si a jōkey slōmay nga cōney mey masa *Mesōfney nga Gazlavay ma wuzdatara ngada mecōmey-ray hay nga ndohay aḏaw hay.»

Mey masa Yesu ma slōrdatara ngada ndohay daa Egōliz da Lawdise

¹⁴ Ndaw a heyey aa guzlya saya, a lōvey: «Kah, *Jarj, wuzlala mey aḏaw masa yah ma daa guzldakawa keḏe amba ka slōrdara ngada maslaḅ nga Gazlavay ma jōḏa mecōmey-ray nga ndohay aḏaw hay daa berney nga Lawdise. Lōvtar na,

keḏe he ara mey aḏaw, yah, ndaw mezōley Amen. Asaya, ara yah, ndaw ma key sede da ray Gazlavay fara fara ta cōved e, ya mbōrzley ba sōlak. Gazlavay a

katərwa cek hay tabiya na, ta fa yah. ¹⁵ Ya sərə slərə akwar. Slərə akwar a, a mbafaya ba, maja akwar fa səpmara cəvedf adaw ta mevel pal daa ba. Akwar fa wudfmayaya maaya maaya daa ba, asaya akwar fa rəsmaya daa ba, akwar na, baŋ ta baŋ gway. Kay, yah na, ya wudfey ka njam baŋ ta baŋ kəne ba. ¹⁶ Da ka njam baŋ ta baŋ ta yah, anda keɗe na, ya da kəzlakwar a hwayak ta gədaŋ, anda ndaw ma kərɗfawa cek maaya ba da mey.

¹⁷ «Ka wulkam na, akwar ndəhay masa-zleley hay, akwar ta zleley ara mey ba. Asaya, ka wulkam na, cek ma həcfakwar daa ba səlak. Ama fara fara akwar ndəhay masa-viya hay na, ka sərmara, ba daw? Ya nəkakwar na, ka kamaya dey-ceceh. Akwar masa-viya hay ta vaw ɓa' kəne. Akwar wulaf hay. ¹⁸ Anda keɗe, ya fa kətkwar. Samawa, həɗkam ɓərey magaza ma weɗey njəlay njəlay fa yah, amba ka təram ndəhay masa-zleley fara fara. Samawa, həɗkam zana hay mabara ŋga kəzley fa vaw amba ndəhay a hətmakwar akwar vaw ɓa' kəne saba. Anda keɗe, hwaray fa da kakwar daa saba. Asaya, samawa, həɗkam slalak ŋga dey, amba ka hətmar dey njəɗf-njedf, akwar wulaf hay saba.

¹⁹ Kwa waawa masa yah ma wudfa na, ya mbəɗar ray, ya kəta. Da ara anda keɗe na, si akwar, ndəhay da Lawdise, ka kam gədaŋ ŋga mbəɗey menjey akwar da bəla, ka səpmara Gazlavay ta mevel pal. ²⁰ Ehe, wure keɗe ya fa lecey fa mey-slam ŋga ndaw, ya fa zəley fa mey-slam a. Yaw, da ndaw a, ta cənda ɗay adaw la, asaya, da ta wuryawa mey-slam a la na, ya da mbəzey fa aŋga amba ya zəmam ɗaf daa slam a, yah ta aŋga, aŋga

ta yah. ²¹Yah, ndaw ma fəna bay-malula sem ta gədan, ala manjatakaya ta Papay, Bay Gazlavay daa slam anğa menjey. Anda keɖe, da ndaw ma fəna bay-malula sem ta gədan na, ya da vəlar cəved' amba a sawa, ya njam cew e aa slam aɖaw menjey.

²²«Anda keɖe, da ndaw, anğa ta sləmay na, si a jəkey sləmay nğa cəney mey masa *Mesəfney nğa Gazlavay ma wuzdatara nğada mecəmey-ray hay nğa ndəhay aɖaw hay.»

4

Mehəsley-ray nğada Bay Gazlavay da vaɖ

¹ Fa dəba ha, yah, *Jan, ya hətey cek mekele saya. Ya hətey na, mey-slam da vaɖ mawurkaya. Ya cənda ɖay nğa ndaw maa guzlya ngeeme heyey. ɖay a, a cənwa nğa gədan anda taalam ma fey, a ləvyā: «Təpwa feɖe a vaɖ amba ya wuzdakawa cek masa ma da key nğada fa mey.»

² Menjey nekəɖey na, *Mesəfney nğa Gazlavay ta', a sawa a ray aɖaw. Feteɖe da gazlavay da vaɖ, ya da nəkey dey na, a ray slam-menjey nğa bay. Ndaw manjakaya da ray a. ³ Ndaw aha a mbey kalah anda anğwa hay maaya ma waɖam pəlɲgeɖ pəlɲgeɖ daa pas. Slam-menjey a mازلəkaya ta kwalay. Kwalay a, a weɖey kalah may anda anğwa maaya ma weɖey pəlɲgeɖ pəlɲgeɖ mezəley «emerat».

⁴ Slam-menjey hay mekele kwakwar cew a ray a məfaɖ a zlərmar ray nğa slam-menjey heyey. *Bay-ray hay

kwakwar cew a ray a mɔfad* manjatakaya da ray slam-menjey hay a ɲgene. Ndɔhay a, ata ta zana mabara fa vaw. Jikwew hay ɲga bay-gula mapatakaya da ray. Jikwew hay a ɲgene makatakaya ta bɔrey magaza ma wedɛy.

⁵ Var a zɔmey wɔd-wed, wɔd-wed daa slam-menjey da wuzlah heyey. Asaya, var aa bɔcey ta gɔdarj tɔzlaw! tɔzlaw! daa slam-menjey a. Daa slam a ɲgene, awaw hay maasala fa gɔdam ɲgɔler ɲgɔler. Awaw hay maasala hay a ara mesɔfney hay maasala ɲga Gazlavay heyey. ⁶ Asaya, cek anda dɔhwa fa mey ɲga slam-menjey a daha, fa wedɛy pɔɲgedɔ pɔɲgedɔ anda banɲɔra, dey a hɔtey gurgwar a wurza.

Asaya, cek hay mekele daha mɔfad ta dey, fa zɔrmar ray ɲga slam-menjey da wuzlah heyey. Vaw ata cɔpa na, dey hay wurcacak-cak. ⁷ Ray ɲga cek ɲgeeme, a nɔkey anda ray ɲga mabar. ɲga cek ɲga dey cew e na, a nɔkey anda ray ɲga bɔz-sla. ɲga cek ɲga dey maakar a, a nɔkey anda ray ɲga ndaw. Asaya, ɲga cek ɲga dey mɔfad a, a nɔkey anda ray ɲga bɔrgaday mahura masa fa jɔvey. ⁸ Cek hay mɔfad a, ata ta kɔrpasl maakwaw maakwaw. Vaw ata cɔpa na, dey wurcacak-cak gway, kwa dasi kɔrpasl may. Cek hay a fa zlam walay taa vad, taa pas, a gɔram ba, a lɔvam:

* 4:4 4.4 Bay-ray hay kwakwar cew a ray a mɔfad: Ndɔhay a wulkam a wudɛy ɲgaa guzley da ray sɔkway ɲga Israyel hay kuraw a ray a cew leɲ da ray ndɔhay meslɔrey ɲga Yesu kuraw a ray a cew. Anda kedɛ, bay-ray hay kwakwar cew a ray a mɔfad kedɛ na, mapatakaya anda ndɔhay masa Gazlavay ma lɔhdata daa mebɔrey maja mejɔwey-mey ɲga Gazlavay magurma ta mawiya. 4:4
4.4 Bay-ray hay: 5.5, 8, 10; 7.11, 13; 11.16; 14.3; 19.4; 1z 24.23; mabara: 6.11
4:5 4.5 8.5; 11.19; 16.18; 17.9; Mab 9.24; 19.16; Ez 1.13-14 4:6 4.6 15.2;
Ez 1.22; cek hay mɔfad: 5.6, 8, 11; 6.1; 7.11; 14.3; 15.7; 19.4; Ez 1.5-12; 10.14

Cek ma wuzar a Jarj 4:9 18 Cek ma wuzar a Jarj 4:11

Kah pal, Bay Gazlavay.

Kah pal, Bay Gazlavay.

Ahaw, kah pal, Bay Gazlavay.

Fara fara, kah, Bay Gazlavay,
 ndaw ta gədanj ma fənta cek hay cəpa.

Kah na, kah daha dəga bəla ta ləmey daa ba aranj,
 haa kasl wure keđe,
kah daha.

Asaya, ka sawa la a bəla.

⁹ Anda keđe, cek hay məfad ta dey heyey fa zlarar walay ŋgada Bay Gazlavay manjakaya daa slam-menjey aŋga heyey, ara aŋga ndaw masa ta dey ŋga sərmataw. A zlarar walay kəne na, ŋga həslmar ray, ŋga həlmamara, ta ŋga kamar suse. ¹⁰ Daa masa fa kamara kəne na, *bay-ray hay kwakwar cew a ray a məfad heyey fa ragadam fa mey ŋga Gazlavay, ndaw masa ta dey ŋga sərmataw, masa manjakaya daa slam-menjey aŋga heyey. Bay-ray hay a ŋgene fa həlmamara Gazlavay na, a pəkwmata jikwew ata hay heyey, a pamata fa mey ŋga slam-menjey ŋga Bay Gazlavay heyey, a ləvam:

¹¹ Bay ala Gazlavay, gədanj tabiya a sawa ta fa kah.

Kah təđe amba ndəhay a həlmamaka, a həlmaka ray,
 asaya kah təđe ŋga wey da ray cek hay tabiya
 maja kah ma katərwa cek hay tabiya.

Cek hay tabiya da bəla daha
 ara maja kah ma wuđey ŋga katərwa.

5

Mey da ray đerewel mapadəkaya lej da ray Bəz-təbanj

4:8 4.8 1.17; 11.17; Iz 6.2-3; Ez 1.18; 10.12 4:11 4.11 MC 1.1, 31; CWJ 5.9, 12; 11.15, 17; 12.10; 15.3-4; 19.6

¹ Masa yah, *Jarj, ya fa nŋkey dey saya na, ya hŋtey đerewel daha makŋzakaya da har ndaw masa man-jakaya daa slam-menjey da wuzlah heyey. Đerewel e aa da har-zŋmay. Mawuzlalakaya dey cew e cew e, ama mapađakaya zlec! daa slam pal. Mey a maslŋrbakaya ta tebedđ slam maasala, amba ndaw a gwa ŋga wura ba. ² Fa dŋba ha, ya hŋtey maslŋ ŋga Gazlavay masa ta gŋdan. Aa fa wudey, a lŋvey: «Ma gwa ŋga pŋsita tebedđ ma slŋrba đerewel kedde na, wa? Ma wusa ŋga wura đerewel e kedde na, wa?» ³ Ama, kwa ndaw pal ma gwa ŋga wura daa ba sŋlak. Kwa ndaw ma pawa salay da vadđ, kwa ndaw ma sawa dama dama da bŋla kedde, kwa ndaw ma bawa daa vŋgedđ ma gwa ŋga wura đerewel e amba a nŋkey dey a hwadđ a na, daa ba sŋlak. ⁴ Anda kedde, yah, Jarj, ya ta tŋway la ga, maja kwa ndaw pal ma wusa ŋga wura đerewel e amba a nŋkey dey a hwadđ a daa ba. ⁵ Da ray ŋgene, ndaw pal da wuzlah *bay-ray hay kwakwar cew a ray a mŋfadđ heyey aa guzlya, a lŋvey: «Ka tŋway ba. Nŋka mabar ŋgene. A bawa daa sŋkway ŋga Juda. Ara ndaw ma yawa daa sŋkway ŋga Bay *Davit. Mabar a ŋgene ta fŋnta cek hay cŋpa sem ta gŋdan. Da ray ŋgene, a gwa ŋga pŋsita tebedđ maslŋrbakaya slam maasala ŋgene, a wura đerewel e.»

⁶ Daa ŋgene, ya hŋtey ndaw malacakaya da wuzlah slam-menjey heyey ta bay-ray hay leŋ cek hay mŋfadđ ta dey heyey. Ndaw a, a nŋkey anda bŋz-tŋbanj maslakaya đay a, ama aa ta dey cŋŋga. Aa ta đŋram maasala * da

5:1 5.1 10.2; Iz 29.11; Ez 2.9-10; Dan 12.4, 9 5:5 5.5 4.4; MC 49.9; Mt 1.1; Rm 1.3-4; Heb 7.14 * 5:6 5.6 đŋram maasala: Daa đerewel ŋga Gazlavay «đŋram» a wudey ŋga lŋvey «cek ta gŋdan». Nŋka Mew 33.17; Dan 7.7, 24. «Maasala» a wudey ŋga lŋvey «cek makakaya maaya maaya, mambŋkakaya daa ba».

ray, leŋ ta dey hay maasala †. Dey hay maasala a ŋgene ara mesəfney hay maasala masa Gazlavay ma slərdata aa slam wura wura da bəla cəpa. ⁷ Ndaw anda Bəz-təbāŋ heyey ta', a ŋgəchawa, a təba dərewel da har-zəmay ŋga ndaw manjakaya daa slam-menjey da wuzlah kaa heyey. ⁸ Masa ŋga ma təba dərewel e cay na, ta', cek hay məfad' ta dey, leŋ bay-ray hay kwakwar cew a ray a məfad' heyey a ragadam fa mey ŋga ndaw anda Bəz-təbāŋ a. Ata cəpa ta ganjaval da har, ta taasa hay ŋga bərey magaza marəhkaya ta cek meenğəsey mezey maaya. Cek meenğəsey a, aa mapakaya anda medərey-danğay ŋga ndəhay ŋga Gazlavay. ⁹ Mahura hay ta cek hay məfad' ta dey heyey a zlamar walay mawiya ŋgada ndaw anda Bəz-təbāŋ kaa heyey, a ləvmar:

«Kah na, ka wusa ŋga la dərewel keđe

 ŋga pəslta tebed' fa vəda

maja ta kədmaka la vagay.

Mambaz akah ta mbədfwa la.

Anda keđe, ka ta mbədtərwa ndəhay la

 dasi har ŋga Satarj

 amba a təram ndəhay ŋga Gazlavay.

Kwa ndəhay masa daa səkway wura wura cəpa,

 masa maa guzlam ta mey wura wura cəpa,

ta ndəhay daa wura daa wura cəpa

 masa daa hwayak hay cəpa na,

 ka ta mbədtərwa sem.

¹⁰ Ka ta tərdata la ŋga ndəhay

† 5:6 5.6 dey hay maasala: Anda Jak 4.10ma ləvey «dey hay» a wudəy ŋga ləvey «mesərey cek hay cəpa». 5:6 5.6 4.6-7;

bəz-təbāŋ: 5.9, 12; 6; 7.17; 12.11; 13.8; Iz 53.7; Jer 11.19; Jarj 1.29; 1Pi 1.19; mesəfney hay maasala: 4.5; Zak 3.9 5:7 5.7

4.2, 9; 5.1, 13; 6.16; 7.10, 15; 19.4; 20.11; 21.5; 1Bay 22.19; Iz 6.1; Ez 1.26-28; 10.1

5:8 5.8 8.3-4; Ps 141.2; ganjaval: 15.2 5:9 5.9 4.11; 5.6; 7.9; 14.3; Ps 96.1

Cek ma wuzar a Jan 5:1121Cek ma wuzar a Jan 5:14

masa kah ma wey da ray ata,
ndəhay ma ka kwakwas nga Gazlavay,
mapatakaya nga key sləra ngada Gazlavay.
Anda keḏe, ndəhay a, a da wam da ray ndəhay da bəla.»

¹¹ Fa dəba ha yah, Jan, ya cəney ḏay nga maslan hay nga Bay Gazlavay da vad ga, a sləfam ba. Ya hətatar fa zlərmar ray nga slam-menjey nga Bay Gazlavay heyey, nga cek hay məfad ta dey, leḅ nga bay-ray hay kwakwar cew a ray a məfad heyey. ¹² Maslan hay a, fa zlam walay ta gədan, a ləvam:

«Bəz-təbaḅ masa ma kəḏmara vagay heyey na,
aa təḏe nga wey da ray cek hay tabiya,
nga hətey zleley,
nga hətey leḅgesl,
ta nga hətey gədan.

Asaya, aa təḏe amba ndəhay tabiya a həslmar ray,
aa səmam da ray mewedey anḅa,
a həlmamara.»

¹³ Fa dəba ha, ya cənda ḏay nga cek hay tabiya masa Gazlavay ma katərwa. Cek hay da vad, da bəla, daa vəgeḏ leḅ daa bəlay cəpa fa zlam walay, a ləvam:

Anja ndəhay nga həlmamara Gazlavay
manjakaya daa slam anḅa menjey,
leḅ Bəz-təbaḅ may.

Anja ndəhay ngaa həmdamata,
nga həslmatar ray,
ngaa səmam da ray mewedey anḅa,
anja nga wam da ray cek hay tabiya nga sərmataw!

¹⁴ Cek hay məfad ta dey heyey a mbəḏdamatara, a ləvam: «*Amen, nga key kəne.» *Bay-ray hay kwakwar

5:10 5.10 1.6 5:11 5.11 maslan hay: Jəw 1.6; Dan 7.10; Heb 12.22

5:12 5.12 4.11 5:13 5.13 Ps 150.6; Fəl 2.10

cew a ray a mɔfad heyey may a ragadam fa mey ata, a hɔlmamata.

6

Mey da ray ɔerewel maslɔrɔakaya

¹ Masa yah, *Jarj, ya fa nɔkey dey saya na, ya hɔtar Bɔz-tɔɔarj ma la ɔerewel maslɔrɔakaya slam maasala heyey fa wuru. Masa anɔa fa pɔslta tebedɔ daa slam masa nɔgeeme na, ya cɔnda ɔay nɔa cek pal da wuzlah cek hay mɔfad ta dey heyey. A wudey ta gɔdarj anda var maa bɔcey, a lɔvey: «Hawa fedɔe.» ² Ya da nɔkey dey na, a ray pɔles mabara fa bawa. Ndaw da ray pɔles e. Ndaw aha aa ta lalarj makɔrzakaya da har. Ta', a vɔlmar jikwew nɔa bay-gula. Aa fa daw nɔa key bay-gula da ray masa-gɔra hay nɔa Gazlavay saya.

³ Ta', Bɔz-tɔɔarj kaa heyey, a pɔslta tebedɔ daa slam nɔa dey cew e. Masa anɔa fa pɔslta tebedɔ daa slam nɔa dey cew e na, ya cɔnda ɔay nɔa cek nɔa dey cew e da wuzlah cek hay mɔfad masa ta dey heyey, ɔay a aa guzley, a lɔvey: «Hawa fedɔe.» ⁴ Daa nɔgene, pɔles mekele ta', a bawa. Pɔles e magaza. A pɔskamar mey a ndaw da ray a, amba a daw a wudkatar ɔay nɔa ndɔhay da bɔla, amba a kɔdam vaw da wuzlah ata vagay vagay. Ta', a vɔlmar dɔlaw maazɔma a har.

⁵ Ta', Bɔz-tɔɔarj heyey a pɔslta tebedɔ daa slam nɔa dey maakar a. Masa anɔa fa pɔslta tebedɔ daa slam nɔa dey maakar a na, ya cɔnda ɔay nɔa cek nɔa dey maakar a da wuzlah cek hay mɔfad masa ta dey heyey, faa guzlwa, a lɔvey: «Hawa fedɔe.» Ya da nɔkey dey na, a ray pɔles matara fa bawa. Ndaw da ray pɔles e na, anɔa ta kɔlew ma wey cek da har. ⁶ Asaya, ya cɔney ɔay maa guzlwa da wuzlah cek hay mɔfad masa ta dey heyey. Day a, aa

guzley, a løyey: «Dala masa ndaw ma hōtar daa slōra fa đar pāl na, a da hōđkey daw-zlaraway tōrađ-har gway. Da ara salaway na, a da key tōrađ tōrađ-har maakar. Ama mal ta wuzam * na, ka da wusmata ba, ara cek hay ŋga nōsam ba.»

⁷ Ta', Bōz-tōbaŋ heyey a pōslta tebed' daa slam ŋga dey mōfad' a. Masa aŋga fa pōslta tebed' daa slam ŋga dey mōfad' a na, ya cōnda đay ŋga cek ŋga dey mōfad' a da wuzlah cek hay mōfad' masa ta dey heyey, faa guzłwa, a løyey: «Hawa fedē.» ⁸ Ya da nōkey dey na, a ray pōles fa bawa. Vaw ŋga pōles e bōrfakw a. Ndaw masa da ray a na, a zōlmara Memōcey, maja ara aŋga ma kōđta ndōhay vagay. Slam masa ndōhay mamōctakaya ma ŋjam da hwad' a fa sōpar wurzay. ŋgada ata cewete, ta', a vōlmatar gōdaŋ ŋga kōđey ndōhay reta ŋga reta da bōla vagay. A da ŋgōmamata ta dōlaw. Siya hay na, may a da kōđta vagay. Siya hay saya, macay ma da kōđta vagay. Asaya, siya hay, cek hay da ley ma da pōwmata.

⁹ Cay, Bōz-tōbaŋ heyey a pōslta tebed' daa slam ŋga dey zlam a. Masa aŋga fa pōslta tebed' daa slam ŋga dey zlam a na, ya hōtatar mesōfney ŋga ndōhay mamōctakaya dasi slam-mefōkey cek ŋgada Gazlavay †. A kōđmata ndōhay a ŋgene vagay maja ata ma tōbmaramey ŋga Gazlavay, asaya maja ata ma kam sede fa mey ŋga ndōhay da ray mey ŋga Yesu. ¹⁰ Mesōfney hay

* 6:6 6.6 mal ta wuzam: Wuzam a na, ara yam ŋga babōza ŋga wudez mamōslkaya. Cek mezōmey na, ndōhay a hōtam ta banay maja daw a hōđkey ba. Ama «ka da wusmata ba» ta mevey ŋga may a ŋgene a wudfey ŋga løyey mal ta wuzam daha.

6:8 6.8 Jer 14.12; Ez 14.21; Aw 13.14 † 6:9 6.9 dasi slam-mefōkey cek ŋgada Gazlavay: Anda melōvey, ata da cakay Gazlavay, aa fa nōkfatar dey. 6:9 6.9 1.2, 9; 12.11, 17; 19.10; 20.4; 1Jj 1.1-2

ɲga ndəhay kaa heyey a wudam ta gədaɲ, a ləvam: «Bay Mahura, kah na, Bay Gazlavay pal. Kah ndaw ma mbərzley ba. Ndəhay da bəla ma kədməndar vagay na, ka da katar sariya na, ta vara? Ka da sərdata banay na, ta vara?» ¹¹ Fa dəba ha, ta', a vəlmatar jəbe mabara ɲgada ndəhay maməctakaya kaa heyey, a ləvmatar: «Njam fedə, məskam vaw nekədfey. Məskam vaw haa ata ma kədmata məlmakw akwar hay masa ma kam sləra da bəla ɲgada Gazlavay anda akwar la dʒagay. Ata na, mapatakaya ɲga məcey anda akwar. Fa dəba ha, sariya ɲga Gazlavay a key la.»

¹² Masa yah, Jarj, ya fa nəkey dey saya na, ya hətar Bəz-təbaɲ heyey fa pəsita tebedf daa slam ɲga dey maakwaw a. Masa aɲga ma pəsita tebedf daa slam ɲga dey maakwaw a cay na, hwiyak a wusey ta gədaɲ. Pas a mbədfey matara təlekw təlekw. Kiya may a mbədfey magaza anda mambaz. ¹³ Asaya, wurzla hay aa kwacamawa kurtata-ta' da gazlavay da vadf anda babəza ɲga wudez manjurlakw a masa memedf ma kwiydərwa a hwayak. ¹⁴ Slam da gazlavay da vadf taa yihey sem anda ndaw ma pedfey dferewel, ma la, ma pa aa slam mekele. Aɲgwa hay ta hwayak hay da wuzlah bəlay ta ɲgəcham sem daa slam ata. ¹⁵ Ndəhay da bəla cəpa ta bəm sem. Kwa bay hay, kwa ndəhay mahura hay, kwa *bay-ray ɲga sewje hay, kwa masa-zleley hay, kwa masa-gədaɲ hay, leɲ beke hay ta ndəhay masa beke ba hay, ndəhay cəpa ta hwam sem ɲga bəmawa aa bədam hay, a dəba hutkwam hay da aɲgwa. ¹⁶ Ndəhay a kedfə a wudam ɲgada aɲgwa hay ta ɲgada hutkwam hay masa ata ma bəm asiya kaa heyey,

6:10 6.10 18.24; Ps 13.2-3; Mew 32.43; Lk 18.7 6:11 6.11 jəbe mabara:
3.5, 18; 4.4; 7.9, 13; 19.8, 14; Iz 61.10 6:12 6.12-13 8.5, 12; 11.13,
19; 16.18; Jwl 2.10; Mt 24.29 6:14 6.14 16.20; 20.11; Iz 34.4; Heb 1.11-12
6:15 6.15 Iz 2.10, 19, 21; 24.21

a ləvam: «Bəzlmawa a ray ala, bədamandar amba ndaw manjakaya daa slam-menjey da wuzlah heyey a hətndar ba, asaya, amba BƏZ-təbən heyey a kərzandar ta sariya anğa ba. ¹⁷ Fara fara dər a masa ata cewete ma da kamara sariya ha keđe na, ta wuswa sem. Da ray nğene, kwa ndaw fa da gwa nğa ləhey ta pas a nğene daa ba.»

7

Mey da ray cek matəhkaya fa dangay nğa ndəhay Is-rayel hay gabal temere ta kwakwar məfad a ray a məfad

¹ Fa dəba ha, yah, *Jarj, ya hətey maslan hay mekele məfad nğa Gazlavay. Ata malacatakaya pal pal ta mey cakay hay məfad * nğa bəla. Fa təkmarə memed ma kawa ta mey cakay hay a amba memed e, a key saba. Anda meləvey, a key da hwayak saba, a key kwa da ray bəlay saba, kwa da ray wudez hay saba.

² Cay, ya hətey maslan pal mekele fa sawa ta wurza. Anğa ta cek masa Bay Gazlavay, ndaw masa anğa daha ta dey nğa sərmataw, ma da təhtara † fa dangay nğa ndəhay anğa hay. Ta', a zəltərwa maslan hay məfad masa Gazlavay ma vəltar gədan nğa nəsey hwayak ta bəlay heyey. A zəltərwa ta gədan, a ləvtar: ³ «Ka da nəsmata hwayak ta bəlay leŋ wudez hay ba dğay. Si wara ala ma təhmatar cek fa dangay nğa ndəhay ma ka slərə nğa Gazlavay aləkwa la dğay.»

6:16 6.16 5.7; Aw 10.8; Lk 23.30 6:17 6.17 Jwl 2.11; Nah 1.6; Saw 1.14-18; Mal 3.2 * 7:1 7.1 cakay hay məfad: «Məfad» a wudey nğa ləvey da bəla tabiya. 7:1 7.1 9.14-15; Jer 49.36; Dan 7.2
† 7:2 7.2 cek masa Bay Gazlavay ma da təhtara: Cek masa Gazlavay ma təhtara na, a wuzdərwa ndəhay a ara ndəhay nğa Gazlavay. Da daa ba, a wuzdərwa ndəhay a, Gazlavay ta ləhdata sem, fa nəkfatar dey. Nəka Ez 9.4. 7:3 7.3 9.4; 14.1, 3; 22.4; Ez 9.4, 6

⁴ Fa dɔbɔ ha, a wuzdamatiwa ndɔhay masa ta cek matɔhtakaya fa dangay kaa heyey tabiya. Ya cɔnda na, ata gabal temere ta kwakwar mɔfadɔ a ray a mɔfadɔ. Ndɔhay a ŋgene, ata daa sɔkway hay tabiya ŋga *Israyel.

⁵ Ndɔhay a na,
ata gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Juda,
gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Ruben,
gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Gat,
⁶ gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Aser,
gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Naftali,
gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Manase,
⁷ gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Simeyanɔw,
gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga *Levi,
gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Isakar,
⁸ gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Zabulanɔw,
gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga *Jawzef,
leŋ gabal kuraw a ray a cew daa sɔkway ŋga Benjamenɔ.

Mey da ray ndɔhay da bɔla tabiya makustakaya

⁹ Fa dɔbɔ ha masa yah ma hɔtatar ndɔhay *Israyel hay la na, ta', ya hɔtey ndɔhay mekele ga makustakaya saya, a slɔfam ba. A samawa da wuzlah ndɔhay daa wura daa wura cɔpa, daa hwayak hay cɔpa, a bamawa daa sɔkway wura wura cɔpa, aa guzlam mey hay wal wal cɔpa. Ata tabiya fa mey ŋga slam-menjey ŋga Bay Gazlavay leŋ fa mey ŋga Bɔz-tɔbɔŋ ŋga Bay Gazlavay heyey. Ata cɔpa ta jɔbe mabara fa vaw, ta mey-har ŋga gendew da har ŋga hɔsley ray a Bay Gazlavay ta Bɔz-tɔbɔŋ aŋga. ¹⁰ Ndɔhay a faa guzlam ta gɔdarj, a lɔvam: «Ma lɔhdamandar na, ara Gazlavay alɔkwa manjakaya daa slam aŋga menjey ta Bɔz-tɔbɔŋ aŋga ha keɔfe.»

Cek ma wuzar a Jan 7:1127Cek ma wuzar a Jan 7:17

¹¹ Slam-menjey masa da wuzlah heyey ta *bay-ray hay leŋ cek hay mɔfɔɗ ta dey heyey na, maslaŋ hay tabiya nga Bay Gazlavay, a zɔrmatar ray. Maslaŋ hay a, a ragadam, dangay dar! a hwayak fa mey nga slam-menjey heyey, a hɔlmamara Gazlavay, ¹² a lɔvam:

«Amen, Bay Gazlavay alɔkwa.

Anja ndɔhay nga hɔlmamaka, ngaa hɔmdamaka,
kah ndaw masa ta leŋgesl.

Anja ndɔhay nga kamaka suse, nga hɔslmaka ray,
kah ndaw ma wey da ray cek hay tabiya,
kah ndaw masa ta gɔdaŋ.

Cek hay a keɗe nga key kɔne nga sɔrmataw. Amen.»

¹³ Ndaw pal dasi bay-ray hay kwakwar cew a ray a mɔfɔɗ heyey aa cɔfɔɗaya, a lɔvey: «Ka sɔrta ndɔhay ta jɔbe mabara keɗe daw? A samawa na, dama?» ¹⁴ Ya mbɔɗɗara, ya lɔvar: «Ara kah ma sɔra, Bay aɗaw. Yah na, ya sɔra ba.»

A mbɔɗɗiwa, a lɔvey: «Ara ndɔhay ma bamawa cay daa banay mahura da bɔla. Ta pɔrmata jɔbe ata hay la daa mambaz nga Bɔz-tɔɓaŋ nga tɔrey mabara. ¹⁵ Ara maja ngene, ndɔhay a ma lacam fa mey nga slam-menjey nga Bay Gazlavay heyey. Fa hɔlmamara Gazlavay taa vaɗ, taa pas daa Way-mekey-kwakwas aŋga da vaɗ. Ndaw masa manjakaya daa slam-menjey da wuzlah heyey, fa nɔkfatar dey, fa bɔrɗata. ¹⁶ May fa da catar ngada ndɔhay a ngene daa saba, yam fa da katar daa saba may. Kwa pas fa daa wurwa nga ndɔlta daa ba, kwa meeme fa da ndɔlta daa ba, ¹⁷ maja Bɔz-tɔɓaŋ masa daa slam-menjey heyey, a da tɔrey nga mecɔkwer ata. A da handata aa wurak nga

7:11 7.11 4.4, 6 7:12 7.12 4.11 7:13 7.13 6.11; 7.9 7:14 7.14 1.5;
22.14; Ps 51.9; Dan 12.1; Mt 24.21 7:15 7.15 21.3 7:16 7.16 1z 49.9-10

yam ma vøley heter mendøvey ba. Asaya, Gazlavay a da takwadatara matøway daa dey ata cøpa.»

8

Mey da ray ma pøsltey tebedŋ nga dey maasala ha

¹ Fa døða ha, Bøz-tøðan heyey a pøslta tebedŋ nga dey maasala ha. Daa masa aa ma pøslta la, cek hay tabiya da gazlavay da vadŋ manjatakaya teete haa mønet kwakwar maakar. ² Yah, *Jan, ya da nøkey dey na, ya høtey maslanŋ hay maasala nga Gazlavay malacatakaya fa mey anŋa. Ta', a vølmatar taalam hay maasala a maslanŋ hay a.

³ Daa nŋgene, maslanŋ mekele daha fa kørzey taasa nŋga børey magaza. Taasa ha maamandaw na, faa nŋgøsam cek mezey maaya nŋgada Gazlavay da hwadŋ a nŋga dørmar dangay. Maslanŋ a, a sawa, deŋ! a lecey gweegwe ta slam-meewurey cek mezey maaya nŋgada Gazlavay makakaya ta børey magaza. Ta', a vølmar cek mezey maaya ga nŋgaa nŋgøsey amba kakas aha ta medørey-dangay nŋga ndøhay nŋga Gazlavay tabiya a wusam fa vøða. Anda keðe, a pa cek mezey maaya heyey a ray slam aha, aa nŋgøsa fa mey nŋga slam-menjey nŋga Bay Gazlavay heyey. ⁴ Daa masa maslanŋ faa nŋgøsa cek mezey maaya kaa heyey, kakas a, a bawa daa taasa da har maslanŋ a, ta', aa nŋgøsey, a wusey fa mey nŋga Gazlavay a vadŋ ta medørey-dangay nŋga ndøhay nŋga Gazlavay heyey.

⁵ Masa maslanŋ nŋga Gazlavay heyey ma ka cek aha la, anda keðe na, leŋ! a la taasa heyey, a hørcaawa awaw da ray slam-meewurey cek heyey, ta', a kwiydørwa awaw a, a

7:17 7.17 5.6; 21.6; Jan 10.10, 11; Ez 34.11-16, 23-24; matøway daa dey: 21.4; Ps 126.5-6; Iz 25.8 8:1 8.1 Zak 2.17; Hab 2.20 8:2 8.2 taalam hay: Jes 6.4, 6; Mt 24.31 8:3 8.3 5.8; Mab 30.1, 3

bəla. Menjey nekədey, var ta', a zəmey wədf-wedf, wədf-wedf, ta', aa bəcey təzlaw! təzlaw! Hwiyak a wusey ta gədanj gədek gədek anda anjwa ma bəzley.

Mey da ray taalam hay məfad ngeeme

⁶ Fa dəba nja cek hay a njene, maslanj hay maasala ta taalam hay da har a dīyam vaw amba a famata taalam hay a. ⁷ Maslanj ngeeme ta', a fa taalam anja. Lanja a kwiywa a bəla majahadəkaya ta awaw ta mambaz. Bəla ha a wunkey slam maakar. Slam pal awaw a wawura ta wudez hay da hwad' a cəpa. Kusaf masa meendəbək e cəpa ta wewurey sem.

⁸ Cay, maslanj nja dey cew e, ta', a fa taalam anja may. Cek anda anjwa mahura, awaw fa gədey njəm-njem da ray a, a kəzlwa təzlem! aa bəlay. Bəlay a, a wunkey slam maakar. Slam pal a tərey nja mambaz. ⁹ Cek hay masa daa yam a, a wunkey slam maakar. Slam pal, cek hay a cəpa a məcam. Kwambiwal hay ma pəkam da ray yam a, a wunkam slam maakar. Slam pal, kwambiwal hay a cəpa a nəsam.

¹⁰ Cay, maslanj lanjar ta', a fa taalam anja. Ara maslanj nja dey maakar a. Wayam hay lej wurak hay nja yam a wunkam slam maakar. Slam pal, wurzla mahura fa gədey njəm-njem anda awaw, a kəzlwa a hwad' a. ¹¹ Mezəley nja wurzla ha «Wurzla-Deďəwek». Masa aa ma kəzlwa la aa wayam kaa heyey na, ta', wayam hay a, a wunkam slam maakar. Slam pal, yam da hwad' a ta tərey sem deďəwek. Ndəhay ga ta məcam sem maja yam meedəwek ehe, aa ta mewe da hwad' a.

¹² Cay, maslanj mekele saya a fa taalam anja may. Ara maslanj nja dey məfad a. Masa aa ma fa la na, cek a təbzla

mewedey nga pas, mewedey nga kiya, lej nga wurzla hay. Mewedey nga pas, nga kiya, lej nga wurzla hay a wunkey slam maakar. Slam pal a wedey saba. Anda kedde, ləvanj a key nekədey. Anda meləvey daa mevərndey na, pas a tey bərey daangafad gway. Dasi tavađ na, kiya ta wurzla hay a wađam bərey daangafad gway may.

Mey da ray banay ma da sawa

¹³ Fa dəba ha, ya da nəkey dey na, ya hətey bərgaday fa jəvey dərənj da vad. Ya cənda fa wudey ta gədanj, a ləvey: «Waay! Waay! Banay a sawa la a ray ndəhay cəpa da bəla. Maslanj hay maakar daha ta famata taalam ata hay daa ba aranj. Da ta famata cay na, banay a sawa la ga.»

9

Mey da ray taalam nga dey zlam a

¹ Cay, maslanj mekele ta', a fa taalam anja may. Ara maslanj nga dey zlam a. Menjey nekədey, yah, *Janj, ya hətey wurzla ma kəzlwa da vad a hwayak. A vəlmar lekəle amba a wura vəgeđ meselelej e*. ² Ta', wurzla ha a wura vəgeđ e. Kakas a bawa da hwađ a anda ndaw ma ndəley meləmey hay ga daa wurak mahura. Sərat! a sərta pas. Ləvanj təbzlelem! a key. ³ Ta', ayakw hay a bamawa daa kakas a, a bəla, a hətam gədanj nga zey ndəhay anda arac. ⁴ A ləvmatar a ayakw hay a amba a zəmam kwa guzer ba, kwa wudez pal ba, asaya, a da zəmam cek mekele ma pəcwa daa hwiyak ba. Ama a da zam na, si ndəhay masa Gazlavay ma təhtar cek fa danjay

8:12 8.12 6.12-13; lz 13.10; Ez 32.7-8 * 9:1 9.1 vəgeđ meselelej e na, ara vəgeđ masa mesəfney hay nga bay-malula matəbzlatakaya da hwađ a. 9:1 9.1 vəgeđ meselelej e: 11.7; 20.1; Jəw 26.6; 28.22; Lk 8.31; 2Pi 2.4 9:2 9.2 MC 19.28; Mab 19.18 9:3 9.3-11 Mab 10.12-20

ata hay daa ba səlak. ⁵ Asaya, a ləvmatar a ayakw hay a ŋga kədmata ndəhay vagay ba. Si a sərdamata banay gway haa kiya zlam. Mezey ŋga ayakw hay a na, a da catar anda mecey ŋga arac. ⁶ Daa kiya zlam a keḏe, ndəhay a, a daa cəfdam meməcey amba a səram banay saba, ama fa da hətam meməcey daa ba. Fara fara a wuḏam ŋga məcey, ama kwa fa da hətam slam ŋga məcey daa ba səlak.

⁷ Ayakw hay kaa a nəkam anda pəles hay masa ma jəwmata cay ŋga daw aa vəram. Ata ta cek anda jikwew ŋga bay-gula da ray, makakaya ta bərey magaza. Dey ata na, anda ŋga ndəhay. ⁸ Engwec da ray ayakw hay a, maazəma səlep səlep anda ŋga ŋgusay. Sler ata hay yiy-yey anda ŋga mabar. ⁹ Ayakw hay a, dadak ata hay masərtatakaya ta cek anda zana ŋga bərey masa ma kəzlamata ŋgadaa vəram. Zlara ata hay a mbam mey anda seret hay ga masa pəles hay ma hwadamara ŋgadaa vəram. ¹⁰ Asaya, kwetel ata cəb-ceb anda ŋga arac. A zam ndaw anda arac may. Ara kwetel hay a ŋgene ma vəlmatar gədaŋ ŋgada ayakw hay a, amba a zamata ndəhay daa kiya zlam heyey. ¹¹ Bay ŋga ayakw hay a na, ara maslaŋ ŋga bay-malula masa ma wa vəgeḏ masa seleyey heyey. Ta mey *Hebəre a zəlmara maslaŋ a «Abadaŋw», ta mey Gərek a zəlmara «Apaliyaŋw». Mezeyey hay cewete keḏe a wuḏey ŋga ləvey: «cek ma nəsey cek hay mandaw mandaw.»

¹² Anda keḏe, banay ŋgeeme na, ta ndəvey cay. Ama wam vaw, maja banay hay mekele cew daha a samawa la saya.

Mey da ray taalam ŋga dey maakwaw a

9:4 9.4.7.2-3 9:6 9.6.Jəw 3.21; Jer 8.3 9:7 9.7.Jəw 39.19-20;
Jwl 2.4 9:8 9.8.Jwl 1.6 9:9 9.9.Jwl 2.5

¹³ Ta', maslan masa nga dey maakwaw a, a fa taalam anga may. Fa dɔba ha, yah, *Jan, ya cɔney ɔfay maa guzlwa ta cakay hay mɔfad' nga slam-meewurey cek mezey maaya ngada Gazlavay heyey. Slam aha makakaya ta bɔrey magaza, anga fa mey nga Gazlavay. ¹⁴ Day heyey ta', aa guzlar ngada maslan nga dey maakwaw a masa ta taalam da har heyey, a lɔvar: «Pɔskata maslan hay nga bay-malula mɔfad' masa majɔwtakaya da mey-wayam mahura nga Efɔrat ngene.» ¹⁵ Maslan hay mɔfad' ngene maɔiytakaya vaw dɔga zleezle nga kɔɔmata ndɔhay da bɔla vagay. Ta', maslan a, a daw a pɔskata maslan hay a mɔfad' ata. A pɔskata na, amba a kam slɔra, ta lɔmla kedɛ, daa kiya ha kedɛ, ta pas a kedɛ, asaya, daa ler e kedɛ may. Gazlavay a wunkata ndɔhay da bɔla slam maakar. Slam pal na, maslan hay a, a kɔɔmata vagay. ¹⁶ Ta', ya hɔtey sewje hay da ray pɔles hay fa samawa. A kadamiwa sewje hay a, ata na, we. A lɔvam ata maliyanɔw temere cew. ¹⁷ Anda yah ma hɔtar daa cek masa Yesu ma wuzdiwa na, sewje hay a, ata ta zana nga vɔram fa vaw. Zana hay a magaza anda awaw, matara tɔlekw tɔlekw anda lɔvanɔ nga var, asaya maa kuray-bɔzey. Ray nga pɔles hay a, a sɔram ba ta ray nga mabar hay. Awaw ta kakas matara leɔ anɔwa maa kuray-bɔzey, ma gɔɔfey njɔm-njem † a bawa da mey pɔles hay a. ¹⁸ Ndɔhay da bɔla mawunkakaya slam maakar. Slam pal na, banay hay maakar a kedɛ a kɔɔmata vagay. Anda melɔvey, ara awaw ta kakas matara leɔ anɔwa maa kuray-bɔzey, ma gɔɔfey njɔm-njem, ma bawa da mey ata heyey ma

9:13 9.13 8.3; Mab 30.1-3 9:14 9.14 7.1; Mew 1.7 9:15 9.15 8.7-12
 † 9:17 9.17 anɔwa maa kuray-bɔzey, ma gɔɔfey njɔm-njem: Ara anɔwa kuray-bɔzey makɔrkaya ma gɔɔfey awaw kalah mezɔley ta mey Pɔlta «baruudu», ta mey Nasara «soufre».
 9:17 9.17 jɔw 41.10-12

kəɗmata ndəhay a vagay. ¹⁹ Anda keɗe, ara cek hay a ŋgene ma bamawa da mey pəles hay a, ma vəltar gədaŋ ŋga sərdata banay ta ndəhay. Asaya, kwetel ata hay fa sərɗamata banay may. Kwetel hay a na, a nəkam anda zezekw hay, maja mey ŋga kwetel hay a na, ata anda ray ŋga zezekw hay. Da ray ŋgene, pəles hay a, a zam ndəhay ta kwetel ata hay a.

²⁰ Ndəhay masa ma məcam ta fa banay hay maakar kaa heyey daa ba na, kwa ta mbəkdamara sləra ata maaya ba daa ba cəŋga. Ata fa namatar ray ŋgada mesəfney maaya ba hay ma bamawa ta fa bay-malula, leŋ ŋgada kuley hay. Kuley hay a siya hay makatakaya ta bərey magaza, siya hay ta bərey mekele mekele, siya hay ta aŋgwa, siya hay may ta hwadam maacaɗakaya. Kuley hay a cəpa ŋgene a hətmar dey ba, a cənam sləmay ba, asaya, a gwamara ŋga diyam ba. Ama ta ŋgene he cəpa, fa namatar ray gway.

²¹ Ndəhay a ŋgene fa kəɗam ndəhay mekele hay vagay, fa kam maazla hay maaya ba, fa lam vaw saw da palah, asaya fa lalam. Ata fa kamata cek hay a cəŋga, kwa ta mbəkdamara menjey ata da bəla daa ba səlak.

10

Mey da ray maslaŋ ta ɗerewel mecəhe da har

¹ Fa dəba ha, yah, *Jarj, ya hətey maslaŋ mekele masa ta gədaŋ fa pawa salay da gazlavay da vad. ŋga masərtakaya ta gazlavay ŋga var. Ray aŋga matulakakaya ta kwalay. Dey aŋga a weɗey anda pas. Salay aŋga hay a nəkam anda neneh ŋga awaw maazəma. ² Maslaŋ a, aa ta ɗerewel mecəhe mawurkaya da har. Salay aŋga hay maazlakatakaya, salay ŋga zəmay aa da ray bəlay, salay

ƒeƒewek *.»

¹⁰ Cay, ta', ya tɔba ƒerewel mecəhe kaa heyey, zam! ya zəma. Fara fara ta cərfaya la anda amam, ama daa masa yah ma nda la a hwaƒ na, ta tɔrey sem ƒeƒewek.

¹¹ Asaya, a ləvyā: «Si ka daw dey pal saya, ŋga wuzda mey masa Gazlavay maa guzlda da ray cek ma da key da ray səkway hay ga, da ray ndəhay daa wura daa wura, da ray hwayak hay ga maa guzlam ta mey hay mekele mekele, asaya, da ray bay hay ga.»

11

Mey da ray ndəhay ma ka sede cew

¹ Menjey nekəƒey, ta', a vɔlmaya zlanday. Ara zlanday ma wey cek ta ŋga. Cay, ndaw daha aa guzlya, a ləvey: «Sləkƒey, daw ta wa megəley ŋga *Way-mekey-kwakwas ŋga Gazlavay, leŋ slam-mefəkey cek ŋgada Gazlavay. Asaya, sləfta ndəhay masa ma dɔram dangay daa way a *.² Ama ka da wa slam daa ambaw ba, mbəkda maja slam a ŋgene aa mapakaya ŋgada səkway hay tabiya ma sərmara Bay Gazlavay ba, maja ndəhay a ŋgene a da wam da ray *Jeruzelem, berney ŋga Gazlavay, a da nəsmarā,

* ^{10:9} ^{10.9} A da cərfaka...a da kaka ƒeƒewek: Ndəhay a wulkam «A da cərfaka anda amam» a wuƒey ŋga ləvey «metəbey mey ŋga Gazlavay aa maaya maja aa guzley da ray meləhey ŋga ndaw». «A da kaka ƒeƒewek» a wuƒey ŋga ləvey «mey ŋga Gazlavay a wuzwa sariya masa Gazlavay ma da ka», da daa ba, a wuƒey ŋga ləvey «ndəhay a da sɔram banay maja mey a». * ^{11:1} ^{11.1} wa megəley ŋga Way-mekey-kwakwas ŋga Gazlavay[...]sləfta ndəhay: A wuƒey ŋga ləvey cek masa ŋga ma wa ta ndəhay masa ŋga ma sləfta na, Gazlavay fa nəkfatar dey. Ndəhay masa ma dɔram dangay na, ara ndəhay ŋga Gazlavay. ^{11:1} ^{11.1} ^{21.15}

haa kiya kwakwar mɔfad a ray a cew †. ³ Asaya, ya da slɔrdata ndɔhay adfaw hay cew daha nga key sede da ray mey adfaw fa mey nga ndɔhay. Ndɔhay cew e na, a da kɔzlam zana ma tɔwa vagay fa vaw, amba a tɔwam maja mebɔrey nga ndɔhay a. Fa dɔba ha, a wuzdamara mey adfaw masa yah maa guzlda la haa kiya kwakwar mɔfad a ray a cew e keɗe.»

⁴ Ndɔhay a cew keɗe na, ata malacatakaya fa mey nga Bay Gazlavay ma wa bɔla tabiya. Ara wudez hay cew ma zɔley *Awliviye. Asaya, ata cewete petɔrla hay. ⁵ Da ndɔhay masa-gɔra ata hay a wudam nga kamatar cek maaya ba na, awaw a da bawa da mey nga ndɔhay cew e, asaya, awaw a, a da takwarata masa-gɔra ata hay a kɔlmedek! Ara anda keɗe, ndɔhay masa-gɔra ata hay a, ma da mɔcam. Kwa fa da hɔtam dabaray nga lɔhey daa ba sɔlak. ⁶ Daa masa ndɔhay cew e fa tɔlam mey nga Gazlavay na, a gwamara nga tɔkey var ma da pawa haa kasl ata ma ndɔvdamara metɔley-mey a. Yaw, ata ta gɔdan nga tɔrdamara yam nga mambaz. Asaya, ata ta gɔdan nga handawa banay hay mekele mekele a ray ndɔhay da bɔla, kwa ta dɔar wura wura anda ata ma wudam.

⁷ Da ndɔhay cew e keɗe ta ndɔvdamara metɔley-mey nga Gazlavay cay na, cek nga ley mahura a bawa la daa vɔged meselelerɔ e heyey, a da kɔrzata ndɔhay cew e. A da fɔnta ta gɔdan, a da kɔɗta vagay. ⁸ Vagay hay a, a da njam makwiydatakaya daa bɔwal nga berney mahura, slam masa Bay ata Mahura Yesu ma mɔcey da hwad a

† 11:2 11.2 kiya kwakwar mɔfad a ray a cew: A wudɔy nga lɔvey «dɔar 1260». 11:2 11.2 Ps 79.1; Lk 21.24; kiya kwakwar mɔfad a ray a cew: 12.6, 14; 13.5; Dan 7.25; 12.7 11:4 11.4 Zak 4.1-3, 11-14; Jarj 8.17 11:5 11.5 2Bay 1.10; Ps 97.3; Jer 5.14 11:6 11.6 Mab 7.17-19; 1Bay 17.1; Jak 5.17 11:7 11.7 13.1-2; 17.8

fa hwadam mazlanjalakaya heyey. Berney a ngene a, a pamar sləmay-wazlay *Sadawm, da daa ba, *Ejip †. ⁹ Ndəhay daa hwayak hay tabiya, daa səkway hay tabiya, maa guzlam ta mey hay tabiya, ndəhay mekele mekele tabiya a da nəkmata vagay hay a daa bəwal haa đar maakar ta reta. Fa da vəlmatar cəvedŋga pəshamata na, daa ba. ¹⁰ Ndəhay maaya ba hay cəpa da bəla aa səmam la ara mey ba da ray vagay hay a. A da kam gwagway ta mevəley cek hay da wuzlah ata. Aa məlkam la fa meməcey ŋga ndəhay cew ma təlam mey ŋga Gazlavay keđe, maja ata ta sərdamata banay la kalah ta ndəhay da bəla.

¹¹ Fa dəba ŋga đar maakar ta reta kaa heyey, Bay Gazlavay a da fətatar mesəfney a ndəhay cew maməctakaya kaa heyey, amba a mbəlam. Ta', a sləkđam, a lacam ta lecey. Ndəhay masa ma hətmar cek aha na, a rəzlam ga, mandərzay a katar. ¹² Fa dəba ha, ndəhay cew heyey a cənam đay maa guzlwa ta gədaŋ da vadŋ, a ləvtar: «Samawa, təpmawa fa yah feđe a gazlavay.» Cay, a təpam a vadŋ, gazlavay ŋga var a sərtata meedey masa-gəra ata hay heyey. ¹³ Daa ngene, hwiyak a wusey ta gədaŋ gədek gədek, anda aŋgwa ma bəzley. Da wuzlah slam hay kuraw ŋga berney a na, pal a pəlhey. Hwiyak a ma wusey na, ta kəđey ndəhay gabal maasala vagay la. Ndəhay siya masa ta dey na, a zluram ga, a həlmamara Bay Gazlavay da vadŋ.

† 11:8 11.8 Sadawm ta Ejip: Sadawm ara berney masa ndəhay da hwađ a, a kam cek malamba kalah. Da ray ngene, Gazlavay ta pəlha sem. Ejip na, ara hwayak masa ndəhay Israyel hay zleezle ma kamawa beke da hwađ a. Ara hwayak masa ndəhay da hwađ a, a wuđmara Gazlavay ta ndəhay aŋga hay ba səlak, a nam ray a kuley hay. 11:8 11.8 Lk 13.33-34;

Sadawm: MC 18.20; Iz 1.10; Ez 16.46; Ejip: Mab 3.16-19; 7.3-5 11:10 11.10 Jarj 16.20 11:11 11.11 Ez 37.9-10 11:12 11.12 2Bay 2.11; SNM 1.9

Cek ma wuzar a Jarj 11:14 38 Cek ma wuzar a Jarj 11:18

¹⁴ Ara anda keɗe, banay nga dey cew e ma ndøvey. Ama wam vaw, maja menjey nekøɗey feɗe banay mekele nga dey maakar a, a sawa la saya.

Mey da ray taalam masa nga dey maasala ha

¹⁵ Fa døɓa nga banay nga dey cew e keɗe, maslan nga Gazlavay nga dey maasala ha, a fa taalam anga may. Day hay a cønɗawa ta gøɗan da gazlavay, a løvam: «Wure keɗe, Bay Gazlavay aløkwa lej *Køriste, ndaw anga masa aa ma wala, fa wam da ray bøla. A da wam nga sørmataw.»

¹⁶ Masa day hay a maa guzlam la na, *bay-ray hay kwakwar cew a ray a møfad manjatakaya daa slam-menjey hay fa mey nga Gazlavay heyey, ta', a ragadam, dangay dar! dar! a hwayak fa mey nga Gazlavay, a hølɗamara, ¹⁷ a løvam:

Bay Gazlavay, kah Gazlavay ta gøɗan
ma fønɗa cek hay tabiya.

Kah na, kah daha
døga bøla ta lømey daa ba aranj,
haa kasl wure keɗe,
kah daha nga sørmataw.

Ala fa kamaka suse,
maja wure keɗe ka fa wuzdørwa gøɗan akah
mahura.

Ka fa wey da ray cek hay tabiya døɓa.

¹⁸ Søkway hay tabiya ta cam mevel la da ray akah.

Ama wure keɗe na, ara kah, Bay Gazlavay,
ma cey mevel da ray ata døɓa.

Pas masa kah ma da katar sariya
ngada ndøhay mamøctakaya tabiya ta wuswa cay.

11:13 11.13 6.12-13; Ez 38.19-20 11:15 11.15 4.11; Mab 15.18; Ps 22.29-30;
Dan 2.44; 1Kwr 15.24-28 11:16 11.16 4.4 11:17 11.17 1.8; 4.8; 15.3; 16.7;
19.6, 15; 21.22; Am 4.13; 2Kwr 6.18

Cek ma wuzar a Jarj 11:19 39 Cek ma wuzar a Jarj 12:2

Ara pas masa kah ma da pøltara mawurbay nga sløra
nga ndøhay ma ka sløra akah hay,
masa ma tøla mey akah hay.

Asaya, ka pøltara mawurbay
nga ndøhay akah hay ma namaka ray,
kwa ngada ndøhay mahura hay ta mecøhe hay.
Ama ngada ndøhay masa ma nøsmara bøla na,
ara pas masa kah ma daa zødfdata.

¹⁹ Masa bay-ray hay a ngene maa guzlam cay na, *Way-mekey-kwakwas nga Gazlavay da vad bødfaj! a wurey haa kwa waawa a høtar *akwatay § nga *mejøwey-mey nga Gazlavay ta Israyel hay daa way a. Asaya, var a zømey wødf-wedf, wødf-wedf, aa bøcey tøzlaw! tøzlaw! dey ga. Hwiyak a wusey anda aŋgwa ma bøzley. Asaya, lanja mahura mahura a kwiymawa a hwayak.

12

Mey da ray ata ngwas ta gødem mahura

¹ Fa døba nga cek hay a ma kam ngene, cek daha merøzley ndaw a wuzwa vaw da gazlavay da vad. Ara ngwas. Ngwas aha pas masørtakaya fa vaw aŋga anda zana. Kiya aa dasi salay aŋga. Adikwaw nga wurzla kuraw a ray a cew da ray, anda jikwew nga bay-gula. ² Ngwas

11:18 11.18 19.5; Ps 2.1-5; 110.5-6 § 11:19 11.19 Daa akwatay a na, aŋgwa hay cew masa mejøwey-mey nga Gazlavay ta Israyel hay mawuzlalakaya fa vøfa daha. Daa Way-mekey-kwakwas magurma da bøla na, akwatay nga mejøwey-mey nga Gazlavay ma badakaya daa Slam masa Gazlavay aa da hwad a. Ndaw a gwa nga høtar ba sølak, si ndaw mahura da ray ndøhay ma ka kwakwas nga Gazlavay ma høtar dey pal daa mevey gway. Nøka Heb 9.1-7. 11:19 11.19 4.5; 6.12-13; 8.7; 15.5; Jøw 38.22-23; akwatay: 1Bay 8.1, 6 12:1 12.1 lz 7.14; 26.17

Cek ma wuzar a Jarj 12:3 40 Cek ma wuzar a Jarj 12:8-9

aha aa ta hwaɗf, fa da yey. Fa wudey maja hwaɗf a, fa car, fa sɔrey banay ga.

³ Cek mekele daha merɔzley ndaw, a wuzwa vaw da vaɗf saya. Ara cek ɲga ley mahura magaza. A sɔram ba ta gɔdem mahura. Cek aha, aa ta ray hay maasala leɲ gursaw ɲga bay hay maasala da ray hay a. Asaya, cek aha, aa ta dɔram hay kuraw da ray. ⁴ Gɔdem e vey! a vawa wurzla hay ga da vaɗf ta kwetel ɲga. Daa wurzla hay makustakaya slam maakar, a vawa slam pal, a hazakadatɔrwa fakw! fakw! a hwayak. Ta', a lecey fa mey ɲga ɲgwas heyey, amba da ɲgwas aha ma yey cay na, a la bɔzey a, a zɔma. ⁵ Daa ɲgene, ɲgwas a, ta', a yawa bɔzey mezɔle. Ara bɔzey a ma da wey da ray hwayak hay tabiya ta gɔdanɲ. Daa masa aa ma yarawa cay, ta', a lamara bɔzey a, a vaɗf a cakay Gazlavay manjakaya daa slam-menjey ɲga. ⁶ ɲgwas aha na, ta', a hway a wuzlah-ley aa slam masa Gazlavay ma ɗiya amba a vɔlar cek mezɔmey da hwaɗf a. A da njeɲ daa slam aha kiya kwakwar mɔfaɗf a ray a cew*.

⁷ Fa dɔba ha, vɔram a key da gazlavay da vaɗf. Misel, mahura ɲga maslaɲ hay ɲga Gazlavay, leɲ maslaɲ ɲga hay siya a kɔɗam vaw ta gɔdem heyey. Gɔdem may ata ta maslaɲ ɲga hay daa vɔram a. ⁸⁻⁹ Ata Misel ta fɔnmata gɔdem ta maslaɲ ɲga hay sem ta gɔdanɲ, leɲ! a lamatɔrwa, fakw! fakw! a hazakadamɔrwa a palah, maja Bay Gazlavay a wuɗey a njam da vaɗf saba. Gɔdem e na, ara zezekw masa ma tɔknata ndɔhay da bɔla dɔga zleezle. Mezɔley ɲga, *Sataɲ, bay-malula. Ta

12:3 12.3 gɔdem: 12.7, 9, 13; 13.2; 16.13; 20.2; Dan 7.7, 24
12:4 12.4 Dan 8.10 12:5 12.5 19.15; Ps 2.9 * 12:6 12.6 kiya kwakwar
mɔfaɗf a ray a cew: A wuɗey ɲga lɔvey «ɗar 1260». 12:6
12.6 1Bay 17.1-7; 19.5-7; Mt 2.13; ɗar 1260: 11.2 12:7 12.7 Dan 10.13;
Jud 9

Cek ma wuzar a Jarj 12:10 41 Cek ma wuzar a Jarj 12:15

kəzlamərwa sem da vad̄ ŋgada hwayak ta maslanj anġa hay cəpa.

¹⁰ Menjey nekədey, ya cəney d̄ay ŋga ndaw maa guzlwa ta gədanj da vad̄, a ləvey: «Wure keđe Gazlavay aləkwa ta ləhndandakwar cay fara fara daa banay. Anġa fa wuzdərwa *mewey anġa, a fənta cek hay cəpa ta gədanj. Asaya, wure keđe, *Kəriste, ndaw anġa masa aa ma wala ŋga ləhdata ndəhay, fa zəma bay anġa. Ta hazakadamərwa Satanj, ndaw maa dədfatar mey a məlma aləkwa hay sem. Ara ndaw maa dədfatar mey taa vad̄, taa pas fa mey ŋga Gazlavay aləkwa. ¹¹ Ama məlma aləkwa hay a, ta fənmara Satanj sem ta gədanj ta fa mambaz ŋga *Bəz-təbənġ ŋga Gazlavay ma mbədfwa. Asaya, ta fənmara sem ta gədanj, maja ata ma kam sede da ray Yesu fa mey ŋga ndəhay ta mandərzay daa dey ba, ta zluram ta meməcey daa ba. ¹² Da ray ŋgene, meesəmey ŋga key da gazlavay da vad̄. Akwar ndəhay masa da gazlavay da vad̄, sasəmam. Ama, akwar, ndəhay da ray hwayak ta ndəhay da ray bəlay, akwar na, banay a sawa la a ray akwar maja Satanj, bay-malula, ta kəzlamərwa sem a wuzlah akwar, fa cey mevel ga, maja a sərə na, pas anġa mendərey nekədey gway.»

¹³ Daa masa ta hazakadamərwa gədem sem a bəla na, ta', gədem e a wusey vaw, a səpar wurzay ŋga ŋgwas ma yawa bəzey mezəle heyey. ¹⁴ Ama ta', a vəlmar zlara hay cew ŋga bərgaday mahura a ŋgwas aha amba a jəvey ta anġa a wuzlah-ley, aa slam masa Gazlavay ma da vələr cek mezəmey heyey, amba a njeý fetede haa mevey maakar ta reta. Gədem kaa heyey a gwa a hətfar fetede saba. ¹⁵ Ta',

12:8-9 12.9 20.2; MC 3.1; Iz 14.12; 27.1; Lk 10.18; Jarj 12.31 12:10 12.10
4.11; 11.15; ndaw maa dədfatar mey: Jəw 1.9-11; Zak 3.1 12:11
12.11 6.9; Mt 16.25; Bəz-təbənġ: 5.6; 1Jn 2.14; 5.4 12:12 12.12
18.20 12:14 12.14 mevey maakar ta reta: 11.2

gødem e a vøngwa yam ga da mey, a vevey anda wayam ma ley, a søpar wurzay nga ngwas aha amba a la. ¹⁶ Ama hwiyak ta jøna ngwas aha la. Hwiyak a, ðazl! a ðøzley anda ndaw ma wura mey, ndørðac! a sa yam masa gødem ma vøngwurwa heyey. ¹⁷ Daa masa gødem kaa heyey ma høtar hwiyak ma sa yam keðe la na, a ceý mevel ga a ray ngwas aha. Da ray ngene, a vøhwa amba a daw nga kawa vøram ta bøz anga hay siya. Bøza hay a na, ara ndøhay ma namar ray a mewey hay nga Bay Gazlavay, asaya, ara ndøhay ma kam sede da ray Yesu fa mey nga ndøhay. ¹⁸ Cay, ta', gødem kaa heyey a daw a lecey a mey-bølay.

13

Mey da ray cek hay nga ley hay cew

¹ Fa døða ha, yah, *Jarj, ya høtey cek nga ley fa bawa daa bølay. Cek aha aa ta ray hay maasala, døram anga hay kuraw. Gursaw nga bay hay macøbtakaya da ray døram hay kuraw ata. Mezøley maaya ba nga cøðey Gazlavay mawuzlalakaya fa ray anga hay a. ² Cek nga ley masa yah ma høtar a na, a søram ba ta døva. Ama salay anga hay na, zlelek da mey a maazøma yin-yen *. Mey anga may, a søram ba ta mey nga mabar. Gødem heyey a vøldara gødan anga ta bay anga amba a wey da ray bøla, a key cek ta gødan. ³ Ray nga cek nga ley a pal dasi maasala hay heyey, a nøkey na, anda ta ngømamara la haa a møcey. Ama, cek nga ley a ta', a mbølwa daa memøcey, mbølek e kaf! a køfey. Maja ngene, ndøhay cøpa da bøla a røzlam

12:17 12.17 6.9; 11.7; 13.7; Dan 7.21 13:1 13.1 bølay: Dan 7.3; cek nga ley: 11.7; 13.11-17; 16.10; 17.3, 7-13; 19.20; Dan 7.3-8, 21, 25 * 13:2 13.2 Ta mey Gørek a løvey «salay hay na, a søram ba ta salay hay nga ours.» «Ours» ta mey Nasara na, ara cek nga ley mahura masa-høma kalah. 13:2 13.2 2Tes 2.9

Cek ma wuzar a Jarj 13:4 43 Cek ma wuzar a Jarj 13:10

da ray a, ta', a səpmara. ⁴ Ata cəpa a ragadamar ngada gədem maja aa ma vəlar gədanj ngada cek nga ley kaa heyey. Asaya, a ragadamar ngada cek nga ley a, a ləvam: «Ma fəna cek nga ley keđe ta mahura na, wa? Ma gwa nga fəna ta mekəđey-vaw na, wa? Kwa ndaw pal ma gwa daa ba səlak.»

⁵ Daa ngene, a vəlmar cəved a cek nga ley a nga həsley ray ga ta nga cəda Gazlavay. A hətey gədanj nga cəda Gazlavay haa kiya kwakwar məfad a ray a cew. ⁶ Anda keđe, aa guzley maaya ba da ray Gazlavay, a cəda. Asaya, a cəda slam-menjey anja lej ndəhay da vad tabiya. ⁷ Fa dəba ha, a vəlmar cəved a cek nga ley a amba a kəđam vaw ta ndəhay nga Gazlavay, a fənta ta gədanj. Asaya, a fənta səkway hay cəpa, ndəhay daa wura daa wura cəpa, maa guzlam ta mey wura wura cəpa, lej hwayak hay cəpa, a fənta ta gədanj. Ata cəpa dasi har nga cek nga ley a. ⁸ Ndəhay cəpa da bəla a dərmar danjay la a cek nga ley a. Ara ndəhay masa mezəley ata mawuzlalatakaya daa đerewel nga ndəhay masa fa da hətam heter mendəvey ba daa ba. Đerewel nga ndəhay ma da hətam heter mendəvey ba na, mawuzlalakaya dəga zleezle masa bəla ta ləmey daa ba aranj, ara đerewel nga BƏZ-təbən masa ma slamara đay a heyey.

⁹ Yah, Jarj, ya fa ləvey: «Da ndaw aa ta sləmay, si a jəkey sləmay maaya maaya fa mey masa yah ma kada keđe. ¹⁰ Ndaw masa mapakaya nga kərzey na, si a kəzamarə kəne. Ndaw masa mapakaya nga kəđey vagay ta dəlaw na, si a kəđmara kəne. Anda keđe, si ndəhay nga Gazlavay a bəsmara banay, a pamara Gazlavay nga ndaw ata fara fara cənğa.»

13:3 13.3 17.8 13:4 13.4 Ps 89.7 13:5 13.5-6 Dan 7.25; 11.36; kiya 42: 11.2 13:7 13.7 12.17 13:8 13.8 3.5; BƏZ-təbən: 5.6 13:10 13.10 14.12; Jer 15.2; 43.11; Lk 8.15

Cek ma wuzar a Jarj 13:11 44 Cek ma wuzar a Jarj 13:18

¹¹ Fa dɔba ha, ya hɔtey cek nga ley mekele ma bawa daa vɔgedɔ. Anɔa ta dɔram da ray cew. Dɔram anɔa hay a na, ata anda nga bɔz-tɔbaɔ. Day anɔa a cɔney anda gɔdem.

¹² Cek nga ley a keɔe fa key cek ta gɔdaɔ tabiya anda nga cek nga ley ngeeme heyey. A ka slɔra ha fa mey nga cek nga ley ngeeme. A tɔktar ɔay nɔgada ndɔhay cɔpa da bɔla nga ragadamar ta meney ray nɔgada cek nga ley ngeeme masa ray maɔgɔmkaya haa a mɔcey, mbɔlek ma kɔfey heyey. ¹³ Cek nga ley mecew e a key maazla ga haa a kwiya awaw da gazlavay da vadɔ a hwayak fa mey nga ndɔhay cɔpa. ¹⁴ A tɔknata ndɔhay cɔpa da bɔla ta fa maazla hay masa Gazlavay ma vɔlar cɔvedɔ nga key fa mey nga cek nga ley ngeeme kaa heyey. Ta fa maazla hay a na, a hɔldata ndɔhay da bɔla cɔpa nga lɔmam cek ma sɔram ba ta cek nga ley ngeeme masa ma nɔgɔmamara ta dɔlaw haa a mɔcey, ama anɔa ta dey cɔnga. A hɔldata ndɔhay nga hɔsley ray a cek aha. ¹⁵ Fa dɔba ha, Gazlavay a vɔlar cɔvedɔ a cek nga ley mecew e nga fɔtey memedɔ a cek malɔmkaya ha, amba a sɔfney, aa guzley, a kɔɔta ndɔhay masa ma ragadamar ba vagay. ¹⁶ Asaya, cek nga ley a, a tɔktar ɔay nɔgada ndɔhay tabiya, kwa bɔza hay, kwa ndɔhay mahura hay, kwa masa-zleley hay, kwa masa-viya hay, asaya, kwa beke hay ta ndɔhay masa beke ba hay, amba a tɔhtar cek fa daɔgay, da daa ba, fa har-zɔmay ata. ¹⁷ Ndaw masa cek matɔhkaya fa vɔɔda daa ba na, a gwa a hɔɔkey cek saba, asaya, a gwa a hɔɔkedey cek saba may. Cek matɔhkaya ha na, ara mezɔley nga cek nga ley masa ngeeme, da daa ba, ara lamba mapakaya anda mezɔley a.

¹⁸ Anda keɔe, yah, Jarj, ya fa lɔvey: «Maaya na, ndɔhay a wulkam maaya maaya da ray mey a. Ndaw ta lenɔesl

13:11 13.11 Mt 7.15 13:13 13.13 16.14; 20.8 13:15 13.15-16 14.9, 11; 15.2; 16.2; 19.20; 20.4; Iz 44.5; Dan 3.5 13:17 13.17 13.18; 15.2

na, si a pey lengeſl fa cek masa lamba ha ma wuɔfey nga wuzdərwa. Lamba ha na, aa mapakaya anda mezəley nga ndaw, ara temere maakwaw ta kwakwar maakwaw a ray a maakwaw.»

14

Mey da ray Yesu ma mbəɔɔtərwa ndəhay da wuzlah ndəhay da bəla

¹ Daa masa yah, *Jarj, ya fa nəkey dey saya na, ya hətar Bəz-təbən heyey malacakaya da ray aŋgwa mezəley *Siyənɔw. Ndəhay masa mezəley nga Bəz-təbən ta mezəley nga Bay Gazlavay Papaha mawuzlalatakaya fa danɔay ata na, ata tabiya malacatakaya ta Bəz-təbən a, daa slam a. Ndəhay a tabiya, ata gabal temere ta kwakwar məfaɔ a ray a məfaɔ. ² Asaya, ya cəney ɔay maa guzlwa ta gəɔən da gazlavay da vaɔ. Aa guzley ɔay mahura, a mbey mey ta gəɔən anda yam ma vavawa daa maajərav mahura. Asaya, aa bəcey ta gəɔən anda var. ɔay a masa yah ma cənda ŋgene, a cəney anda ndəhay ma kəɔam ganjaval ga daa slam a. ³ Ndəhay gabal temere ta kwakwar məfaɔ a ray a məfaɔ heyey malacatakaya fa mey nga cek hay məfaɔ ta dey heyey, leŋ fa mey nga *bay-ray hay heyey. Ata tabiya fa mey nga slam-menjey nga Bay Gazlavay. Ata fa zlam walay mawiya masa kwa ndaw mekele ma sərə nga zla daa ba səlak, si ndəhay masa gabal temere ta kwakwar məfaɔ a ray a məfaɔ heyey, masa Yesu ma mbəɔɔtərwa da wuzlah ndəhay da bəla. ⁴ Ata na, ara ndəhay masa ta har-dəlay ba, maja ta nam ta ŋgusay daa ba səlak. Kwa aa slam wura wura masa Bəz-təbən ma daw na, ndəhay a, fa səpmar wurzay. Ara

14:1 14.1 22.4; aŋgwa mezəley Siyənɔw: Iz 4.5; Jwl 3.5; ndəhay 144.000: 3.12; 7.3-4 14:2 14.2 1.15; 15.2; 19.6; Ez 1.24-25 14:3 14.3 4.4, 6; walay mawiya: 5.9

ata, ndəhay masa anğa ma mbədtərwa teesed da wuzlah ndəhay da bəla, amba a njam ngada Gazlavay ta ngada anğa, anda cek ma key da ley teesed masa ndəhay ma vəldamara a Gazlavay ta ngada Bəz-təbən a. ⁵ Kwa ndaw ta cəney membərzley pal da mey ata daa ba səlak, asaya, kwa mebərey fa ata daa ba.

Mey da ray maslan hay nga Gazlavay maakar

⁶ Cay, yah, *Janj, ya hətey maslan nga Gazlavay mekele fa pəkey dərən da gazlavay da vad. *Mey-maaya-mawiya masa fara fara ma da njeý nga sərmataw na, aa daha da har anğa. A da wuzdatara ngada ndəhay da bəla cəpa, kwa ndəhay daa hwayak wura wura, daa səkway wura wura hay cəpa, leñ ngada ndəhay masa maa guzlam ta mey hay wura wura cəpa. ⁷ Ta', maslan nga Gazlavay a, aa guzlar ta gədan, a ləvtar: «Namar ray a Gazlavay, həlmamara, maja pas masa aa ma da katar sariya ngada ndəhay na, ta wuswa cay. Həslmar ray, ara anğa ma ləmərwa slam da vad ta da hwayak, ara anğa ma katərwa bəlay hay leñ wurak hay nga yam cəpa.»

⁸ Fa dəba ha, yah, Janj, ya hətar maslan nga dey cew e fa səpar wurzay nga maslan ngeeme heyey, a ləvey: «Berney mahura nga *Babilanw heyey ta pəlhey sem. Fara fara ta pəlhey sem pəlah! pəlah!, maja Babilanw aha ta ley vaw saw la, taa sərkatata səkway hay tabiya sem nga mbəkdamara cəved nga Gazlavay amba a kam cek hay maaya ba mekele mekele anda anğa. Ara anda aa ma vəltar wuzam nga sey mandaw mandaw nga nəsta.»

⁹ Fa dəba ha, yah, Janj, ya hətar maslan nga dey maakar a fa səptar wurzay nga maslan hay cew heyey. A wudey ta gədan, a ləvey: «Kwa waawa ma nar ray ngada cek nga

Cek ma wuzar a Jarj 14:10 47 Cek ma wuzar a Jarj 14:13

ley ma bawa daa bëlay keɗe, ta ngada cek malomkaya anda anga heyey, asaya, kwa waawa ma tɔɓa amba cek aha a tɔhar cek fa dangay, da daa ba, fa har na, ¹⁰ ngene, Gazlavay a sərda banay la. A cey mevel la a ray a. Maja ngene, a da sərey banay, anda ndaw ma sey cek meedɗewek e marəhkaya pece pece daa voley, kwa cek meedɗek e da hwaɗ a daa ba səlak. Fara fara, Gazlavay a da sərda banay daa awaw, fa gɗɗey njəm-njem. A da sərda banay kəne fa mey nga maslanj anga hay ta fa mey nga Bəz-tɔɓan anga. ¹¹ Kakas nga awaw a, faa ngəsey nga sərmataw. Ndəhay a, ta namar ray la ngada cek nga ley heyey, leŋ ngada cek malomkaya anda anga, asaya, ta tɔɓmara la amba cek aha a wuzlalatar mezəley anga fa ata. Anda keɗe, fa da hətam meməskey-vaw daa ba səlak. A da səram banay taa vaɗ, taa pas maja awaw a.»

¹² Yah, Jarj, ya fa ləvey: «Akwar ndəhay nga Gazlavay ma namar ray ngada kwakwas anga, asaya, ma tɔɓmara mey nga Yesu, banay masa akwar ma sərmarā da bəla ngene na, si ka bəsmara gway.»

¹³ Fa dɔɓa ha, ya cəney ɗay maa guzlya dəga da vaɗ, a ləvey: «Wuzlala mey a keɗe: Ndəhay ma məcam daa sləra nga Bay Mahura na, maaya nga Gazlavay aa da ray ata dəga wure keɗe haa nga sərmataw.» Ta', *Mesəfney nga Gazlavay a mbəɗɗara a ɗay maa guzlya heyey, a ləvey: «Ahaw, wure keɗe, sləra ata ta ndəvey cay, a da məskam vaw maja banay masa ata ma bəsmara da bəla heyey ta sləra maaya masa ata ma kamara na, fa wuzdərwa ata ndəhay ma kam cek maaya.»

Mey da ray mendəvey nga bəla

14:9 14.9 13.15 14:10 14.10 15.7; 16.1, 19; 19.20; MC 19.24; Ps 11.6; Jer 25.15; Ez 38.22; Mt 25.41 14:11 14.11 19.3; lz 34.10 14:12 14.12 13.10 14:13 14.13 1.3; 16.15; 19.9; 20.6; 22.7, 14; Heb 4.9-10

¹⁴ Fa dɔba ha, yah, *Jarj, ya da nɔkey dey na, a ray mekwtene mabara. Ndaw anda Bɔz nga Ndaw manjakaya da ray mekwtene he. Ndaw aha, jikwew nga bay-gula da ray. Jikwew a makakaya ta bɔrey magaza. Asaya, ndaw aha aa ta bebey da har, mey a makɔdkaya maaya maaya.

¹⁵ Menjey nekɔdey, maslan mekele a bawa daa *Way-mekey-kwakwas nga Gazlavay da vad, aa guzlar ta gɔdan ngada ndaw da ray mekwtene he, a lɔvar: «La bebey akah amba ka ngɔma daw, maja pas a ta wuswa cay. Cek hay da bɔla ta nɔham cay.» ¹⁶ Da ray ngene, ndaw manjakaya da ray mekwtene kaa heyey lej! a la bebey anga, ngam! ngam! a ngɔma daw * da bɔla.

¹⁷ Cay, ya hɔtey maslan mekele ma bawa daa Way-mekey-kwakwas nga Gazlavay da vad heyey saya. Anga ta bebey da har, mey a makɔdkaya maaya maaya may.

¹⁸ Fa dɔba nga maslan a keɔe, maslan nga Gazlavay mekele a sawa da cakay slam-mefɔkey cek ngada Gazlavay. Ara maslan ma wey da ray awaw. Aa guzlar ta gɔdan ngada maslan masa bebey da har heyey, a lɔvar: «La bebey akah, daw ta slatɔrwa babɔza nga wudez ma vevey ta vevey da bɔla, babɔza masa yam a ma kam wuzam † ta anga, daw ta slatɔrwa da bɔla cɔpa, maja ta nɔham cay.» ¹⁹ Anda keɔe, maslan kaa heyey lej! a la bebey anga ta', a daw a slatɔrwa babɔza nga wudez

14:14 14.14 1.7, 13 14:14 14.14-20 Dan 7.3-14; Jwl 4.13; Mt 13.39-40; 17.5; 24.30; SNM 1.9 * 14:16 14.16 a ngɔma daw: «Menjɔmey daw» feɔe (14.15-16) a wudɔy nga lɔvey mekusey ndɔhay maaya fa mey nga Gazlavay nga hɔtey heter mendɔvey ba. Daa 14.17-20a wudɔy nga lɔvey sariya ngada ndɔhay siya. † 14:18 14.18 wuzam: A tam wuzam keɔe ta yam nga babɔza nga wudez mezɔley «raisin» ta mey Nasara.

Cek ma wuzar a Jarj 14:20 49 Cek ma wuzar a Jarj 15:3

hay heyey †, kway! a kwiya aa slam masa ndəhay ma mbərzlamara ŋga d̄əcey yam a. A wud̄ey ŋga ləvey na, Gazlavay fa cey mevel ga a ray ndəhay siya da bəla.

²⁰ Slam masa aa ma mbərzlamara babəza ŋga wudez e na, aa da d̄əba berney a §. Masa fa mbərzlamara ŋga d̄əcey yam a, ama ma da bawa na, ara mambaz. A vevey, a ley wayam anda yam haa a daw d̄əreŋ a key kələmeeter temere maakar. Da pələs a ndəkwey a hwađ a na, mambaz a, a kərza kasl aa mey.

15

Mey da ray maslaŋ hay maasala ŋga Gazlavay ma da sərdamata banay ta ndəhay

¹ Fa d̄əba ha, yah, *Jarj, ya hətey cek maaya mekele ma rəzley ndaw a wuzwa vaw da gazlavay da vad̄. Ara maslaŋ hay ŋga Gazlavay maasala ma da sərdamata banay mekele mekele ta ndəhay haa dey maasala. Banay hay a ŋgene, ara mecey-mevel ŋga Gazlavay madagway-dakw a ray ndəhay da bəla. ² Cay, ta', ya hətey cek mekele saya anda d̄əhwa ma wed̄ey pəlŋged̄ pəlŋged̄ anda baŋgəra, ta awaw da hwađ a, dey a hətey gurgwar a wurza. Ndəhay malacatakaya da mey d̄əhwa ha, ata ta ganjaval masa Gazlavay ma vəldatara da har. Ara ndəhay ma fənmara cek ŋga ley ta gədaŋ, ma namar ray ŋgada cek maləmkaya anda aŋga heyey ba, ma təbmara amba a hətam lamba aŋga heyey fa daŋgay ata ba sələk. ³ Fa zlam walay masa *Mawiz, ndaw ma ka sləra ŋga Gazlavay

† 14:19 14.19 Babəza ŋga wudez hay ked̄e mapatakaya anda ndəhay ta mebərey masa Gazlavay ma da katar sariya.

14:19 14.19 19.15; lz 63.1-6 § 14:20 14.20 berney a: Ndəhay a wulkam, berney a na, ara Jeruzelem. 15:1 15.1 4.5; 15.7; 16.1; 17.1; 21.9 15:2 15.2 4.6; 5.8; 13.15, 18; 14.2

Cek ma wuzar a Jar 15:4 50 Cek ma wuzar a Jar 15:6

ma zla zleezle. Ŋgene he, ara walay ŋga *Bəz-təḅar ŋga
Gazlavay may *. Ndəhay a, a zlam walay, a ləvam:

Bay Gazlavay, kah Gazlavay ta gəḁar
ma fənta cek hay tabiya.

Sləra akah masa kah ma ka keḁe na,
aa kwakwaḁ ba, aa maaya ara mey ba.

Kah na, Bay ma wey da ray hwayak hay cəpa.

Cek hay masa kah ma kata na, ka kata ta cəveḁ e,
membərzley da hwaḁ a daa ba səlak.

⁴ Bay Gazlavay, ndaw ma zlurey ta kah ba na, wa?

Ndaw ma ləvey a həslka ray ba na, ndaw a dama?

Kah na, kah Gazlavay pal.

Ndəhay daa hwayak hay cəpa a samawa la fa mey akah

ŋga həslmaka ray ta meregedey,

maja ata ma hətmar sləra akah makakaya ta cəveḁ
e.

⁵ Menjey nekəḁey, yah, Jar, ya hətar *Way-mekey-
kwakwas ŋga Gazlavay da vaḁ mawurkaya. Slam-

mekərcey ta ambal aa da hwaḁ a. *Akwatay ŋga
*mejəwey-mey ŋga Gazlavay ta ndəhay aŋga hay aa daa

slam-mekərcey a. ⁶ Cay, ya hətatar maslar ŋga hay maasala
ma da sərdamata banay ta ndəhay haa dey maasala

heyey, fa bamawa daa way a. Ata ta zana fa vaw mabara,
ma ley dey. Asaya, zəwet hay ŋga ḅərey magaza ma

wədey pəlŋgeḁ pəlŋgeḁ majəwtakaya fa dadak ata hay

* ^{15:3} ^{15.3} Walay keḁe ara walay ŋga bay-gula. Anda Mawiz
ta ndəhay Israyel hay ma zlamara walay da mey Bəlay
Magaza maja Gazlavay ma ləhdata dasi har ŋga sewje hay
ŋga Ejip heyey na, ndəhay malacatakaya da mey dəhwa
keḁe fa zlam walay maja Bəz-təḅar ma ləhdata may.

^{15:3} ^{15.3} ^{16.5-6}; ^{19.2}; ^{22.12}; Mew ^{32.4}; Ps ^{145.17}; walay: Mab ^{15.1}; Ps ^{111.2};
^{139.14} ^{15:3} ^{15.3-4} ^{4.11} ^{15:4} ^{15.4} ^{14.7}; Ps ^{86.9}; ^{98.2-3}; Iz ^{2.2-3}; Jer
^{10.6-7} ^{15:5} ^{15.5} ^{11.19}; Mab ^{40.34}; SNM ^{7.44}

†. ⁷ Cek hay mōfad ta dey heyey, pal da wuzlah ata ta', a vōltar taasa hay nga bōrey magaza pal pal a maslan hay a maasala heyey. Taasa hay a marōhdatakaya ta mecey-mevel nga Gazlavay, Gazlavay ndaw masa ta dey nga sōrmataw. ⁸ Daa ḡgene, kakas fa bawa, fa bawa haa a rōhda way a heyey. Kakas a, a bawa daa mewedey nga Gazlavay ta daa gōdan ḡnga. Ndaw a gwa nga mbōzey aa way a ba sōlak, si banay hay maasala masa maslan hay maasala ma handamōrwa heyey ma ndōvam la cōpa dāgay.

16

Mey da ray banay hay nga madagway-dakw

¹ Fa dōba nga cek hay ma kam kedē, yah, *Jarj, ya cōney dāy maa guzlwa ta gōdan daa *Way-mekey-kwakwas nga Gazlavay da vad heyey. Day a, aa guzlwa ḡgada maslan hay nga Gazlavay maasala heyey, a lōvtar: «Diyam ta mbōdāmara mecey-mevel nga Gazlavay daa taasa hay maasala kedē cōpa a bōla.» ² Anda kedē, maslan masa ḡgeeme ta', a daw a mbōdda masa daa taasa ḡnga a ray bōla. Daa ḡgene, mbōlek hay ma cey kalah a bamawa njaba-njaba fa ndōhay masa lamba ḡnga cek ḡnga ley matōhtakaya fa vaw ata, masa ma namar ray ḡgada cek malōmkaya anda cek ḡnga ley a heyey.

³ Fa dōba ha, maslan masa ḡnga dey cew e ta', a mbōdda masa daa taasa ḡnga may aa bōlay. Daa ḡgene, yam daa bōlay a, a tōrey anda mambaz ḡnga ndaw mamōckaya ma

† 15:6 15.6 zōwet hay nga bōrey magaza...fa dadak ata hay: A wudēy ḡnga lōvey ata ta gōdan ḡnga Gazlavay ḡnga key slōra. 15:6 15.6 1.13; Dan 10.5 15:7 15.7 4.6; 14.10; 16.1 15:8 15.8 Mab 40.34-35; Iz 6.4; Ez 44.4 16:1 16.1 15.1; Ps 69.25; Iz 66.6; Jer 10.25 16:2 16.2 13.15; Mab 9.10

bawa. Anda keḏe, cek hay daa yam a cəpa ta məcam sem.

⁴ Ta', maslaŋ masa ŋga dey maakar a, a mbəḏda masa daa taasa aŋga may aa wayam hay ta aa wurak ŋga yam hay. Anda keḏe, yam daa wayam hay a ta daa wurak hay a ta tərey sem anda mambaz may. ⁵ Cay, yah, Jarj, ya cənda ḏay ŋga maslaŋ ŋga Gazlavay ma wey da ray yam fa həslar ray ŋgada Gazlavay, a ləvey: «Kah na, Bay Gazlavay pal taava akah. Kah daha dəga zleezle haa wure keḏe. Ka ta ka sariya keḏe la ta cəveḏ e. ⁶ Ndəhay ma kəḏmata ma təla mey akah hay vagay, ta ndəhay ma kəḏmata ndəhay akah hay siya na, ka ta vəltar mambaz la ŋga sey. ŋgene he, ara cek təḏe fa sləra ata.» ⁷ Cay, ya cəney ḏay mekele maa guzwa ta gədaŋ da cakay slam-meewurey cek ŋgada Gazlavay, a ləvey: «Ahaw, Bay Gazlavay, ndaw masa ta gədaŋ ma fənta cek hay cəpa. Ka fa katar sariya a ndəhay ta cəveḏ e, membərzley da hwaḏ a daa ba səlak.»

⁸ Menjey nekəḏey, maslaŋ ŋga dey məfaḏ a, ta', a mbəḏda masa daa taasa aŋga may a ray pas. Anda keḏe, pas a hətey cəveḏ ŋga cey ŋgulca-ca haa a ndəta ndəhay. ⁹ Daa masa pas a fa ndəta ndəhay a ŋgene, ta', a cəḏmara Gazlavay, maja ara aŋga ma slərdərwa banay a keḏe. Ama ta mbəḏdamara menjey ata da bəla daa ba, a namar ray a Gazlavay ba cəŋga.

¹⁰ Fa dəḏa ha, maslaŋ ŋga dey zlam a, ta', a mbəḏda masa daa taasa aŋga may a ray slam-menjey ŋga cek ŋga ley heyey. Daa ŋgene, ləvaŋ a key daa slam masa cek ŋga ley a ma wa cəpa. Ndəhay cəpa daa slam aha aa pəḏam sler maja fa səram banay. ¹¹ Ama ta banay ŋgene cəpa na, kwa ndəhay a ta mbəḏdamara menjey ata daa ba, ata fa

16:3 16.3-4 8.8; Mab 7.17-21; Ps 78.44 16:6 16.6 17.6; 18.24; 19.2; Mew 32.43; Ps 79.3, 10; Mt 23.35, 37 16:7 16.7 15.3 16:9 16.9 9.20-21; 16.11, 21 16:10 16.10 13.1-2; ləvaŋ; Mab 10.21-22; Iz 8.22

kam cek maaya ba hay cəŋga. A cəǝmra Gazlavay da vad maja banay ata ta mbəlek hay mekele mekele ma catar.

¹² Cay, maslan ŋga dey maakwaw a, ta', a mbəǝda masa daa taasa ŋga aa wayam mahura ŋga Efərat. Yam daa wayam a, taa səkey sem mbas! amba bay hay ma da samawa ta daa dana a hətam cəved ŋga zləŋgey a dey lanġar. ¹³ Fa dəba ha, ta', yah, Jan, ya hətey mesəfney hay maaya ba maakar. Ata a səram ba ta kakəraŋ hay. Mesəfney a pal a bawa da mey gədem heyey. Lanġar a bawa da mey cek ŋga ley heyey. Lanġar may, a bawa da mey *ndaw ma təla mey ta membərzley. ¹⁴ Mesəfney hay a ŋgene a samawa ta fa bay-malula. Fa kam maazla hay mandaw mandaw ŋga rəzley ndəhay. Fa diyam a way bay hay da bəla cəpa ŋga kusmatərwə amba a kam vəram ta Gazlavay ta pas masa Gazlavay, ndaw ma fənta cek hay cəpa, ma da wuzdərwa gədaŋ ŋga.

¹⁵ Da ray ŋgene, Bay Mahura a ləvey: «Wam vaw maaya maaya, maja ya da sawa na, dərfafay anda ndaw-mayal. Maaya ŋga Gazlavay aa da ray ndaw ma jəǝda vaw ŋga, a ney ba, ma wada vaw ta zana ŋga, amba đar masa yah ma da sawa na, ndaw a, a gwa ŋga pəkey ta vaw ba' kəne ba, asaya, hwaray fa da kar maja ndəhay a da hətmar vaw ba' kəne na, daa ba.»

¹⁶ Ta', mesəfney hay maaya ba maakar ma diyam a way bay hay heyey, a kusmata bay hay a aa slam daha mezəley ta mey *Hebəre «Harmagwadaŋw».

¹⁷ Fa dəba ha, maslan masa ŋga dey maasala ha, ta', a mbəǝda masa daa taasa ŋga aa memed. Day a cənwə ŋga gədaŋ daa slam-menjeŋ ŋga Bay Gazlavay daa Way-mekey-kwakwas ŋga, a ləvey: «Banay hay a, ta kam

16:12 16.12 lz 11.15; 44.27; 46.11 16:13 16.13-14 12.3; 13.1-2; Mab 8.2; Ps 78.45 16:14 16.14 11.17; 13.13-14; 19.20; Mt 24.24; 2Tes 2.9; vəram: 19.11-21 16:15 16.15 3.3, 18

cay.» ¹⁸ Da ray ηgene, var a zəmey wədf-wedf, wədf-wedf, aa bəcey ta gədanj təzlaw! təzlaw! Hwiyak a wusey ga anda aηgwa ma bəzley. Dəga Gazlavay ma zlar ηga ləmtərwa ndəhay a bəla na, hwiyak ta wusey anda ηgene daa ba səlak. ¹⁹ Ta', hwiyak a bəzley, berney mahura * heyey a wunkey slam maakar. Berney hay cəpa da bəla a pəlham pəlah! pəlah! may. Gazlavay a sərfadərwa berney mahura ηga Babilanηw, ta', a ceɣ mevel a ray a, a sərdə banay ga, anda ndaw ma sa cek meedəwək e marəhkaya pece pece daa vəley. ²⁰ Daa ηgene, hwayak hay da wuzlah bəlay cəpa, yam aa zədfdata. Asaya, aηgwa hay a yayiham. ²¹ Lanja ga a kwiywa da vadf a ray ndəhay. Lanja ha pal na, mahura anda hutkwam. Maja ηgene, ndəhay a cədfmara Gazlavay maja lanja ha fa sərdamata banay ga kalah.

17

Mey da ray ηgwas-barlaw

¹ Fa dəba ha, maslanj pal dasi maslanj hay ηga Gazlavay maasala masa ta taasa hay da har heyey, ta', a sawa, aa guzlya ηgada yah, *Janj, a ləvey: «Sawa fedfe amba ya wuzdakawa banay masa ηgwas-barlaw daha ma da səra. ηgwas * a na, mapakaya anda berney mahura masa gweegwe ta wayam hay mahura mahura. ² Bay hay cəpa da bəla ta lam vaw la ta aηga. Asaya, ndəhay ma sam

16:17 16.17-21 16.1; lz 66.6 16:18 16.18 4.5; 6.12-13 * 16:19 16.19
 Berney mahura: A wuɸey ηga ləvey na, berney ηga Babilanηw daa mewulkey ηga ndəhay mekele. Nəka 14.8.Siya hay na, a wulkam, a ləvam na, ara berney ηga Jeruzelem. 16:19
 16.19 14.10; 18.2 16:21 16.21 11.19; 16.9 * 17:1 17.1 ηgwas: Fedfe na, ηgwas aha mapakaya anda berney ηga Babilanηw. Ara berney gweegwe ta wayam hay cew mahura. 17:1 17.1 Jer 51.13

wuzam anġa la haa a wam. Anda meløvey, ndøhay a ta lam vaw † la ta anġa may.»

³ Ta', *Mesøfney nġa Gazlavay a sawa a ray ađaw. Fa døba ha, maslanġ kaa heyey a handaya a ley. Daa masa yah da ley a na, ya høtey nġwas manġakaya da ray cek nġa ley. Cek nġa ley a na, aa magaza anda mambaz, ta ray hay maasala, døram hay kuraw cegwegw e da ray hay a. Vaw anġa cøpa mawuzlalakaya ta mezøley hay ma cøđey Gazlavay. ⁴ Nġwas aha na, aa ta zana fa vaw. Zana ha magaza lømter e ta magaza anda mambaz. Asaya, anġa ta cek hay nġa børey magaza mekele mekele ta anġwa hay ma wađam pølnġeđ pølnġeđ ma høđkam ba leġ bersle hay fa vaw. Asaya, taasa nġa børey magaza makørzakaya da har. Taasa ha na, marøhdakaya ta cek hay maaya ba ma zløba ndaw daa meley-vaw anġa saw da palah heyey. ⁵ Fa danġay anġa mezøley nġa cek masa ndøhay ma sørmara ba mawuzlalakaya daha. Mezøley a, a wuđey nġa løvey: «Keđe he, berney mahura nġa Babilanġw, ara mamari nġa nġwas-barlaw hay ta mamari nġa cek hay maaya ba da bøla cøpa.»

⁶ Ya høtar nġwas aha fa wey ta mambaz nġa ndøhay nġa Gazlavay, ndøhay ma kam sede da ray Yesu.

Daa masa yah ma høtar na, ya røzley ga da ray a.

⁷ Da ray nġgene, maslanġ nġa Gazlavay heyey aa cøđdaya, a løvey: «Ka røzley na, maja me? Jøkfaya slømay amba ya wuzdakawa mey mađadakaya da ray nġwas keđe ta da ray cek nġa ley masa ta ray maasala leġ døram hay

† 17:2 17.2 Meley-vaw saw da palah feđe kaa na, a wuđey nġa løvey meney ray nġgada cek mekele aa slam a nġa Gazlavay.

17:2 17.2 14.8; 17.18; 18.3; Jer 51.7; Nah 3.4 17:3 17.3 Mesøfney nġa Gazlavay: 1.10; 21.10; Ez 8.3; 40.2; cek nġa ley: 13.1-2 17:4 17.4 18.3, 16; Jer 51.7; Ez 28.13 17:5 17.5 Jer 2.20; Aw 1.2 17:6 17.6 16.6

kuraw, masa ηgwas a, aa da ray a ηgene. ⁸ Yaw, cek ηga ley masa kah ma hətatar keɗe na, aηga na, aa ta dey, ama wure keɗe, ta məcey sem. Menjey nekəɗey feɗe na, a sləkɗawa la daa vəgeɗ meseleleη e. Fa dəba ha, Gazlavay a daa zəɗda. Ndəhay da bəla masa mezəley ata mawuzlalatakaya dəga bəla ta ləmey daa ba araη daa ɗerewel ηga ndəhay ma da hətamar heter mendəvey ba, daa ba na, a hətmar cek ηga ley a ηgene na, a rəzlam la da ray a. A da rəzlam maja zleezle cek aha aηga ta dey, wure keɗe aa ta məcey sem, ama a lacawa la daa vəgeɗ e cəηga.»

⁹ Maslaη a, a ləvyā saya: «Si ndaw a pey lengesl ηga sərə mey da ray cek hay a keɗe maaya maaya. Ray hay maasala ηga cek ηga ley a ηgene na, a wuzwa aηgwa maasala masa ηgwas a ma njeη a ray a †. Ray hay a ηgene may a wuzwa bay hay maasala. ¹⁰ Dasi bay hay maasala ha ηgene na, zlam ata daa bay daa saba, pal na, aa daa bay, laηgar ta sawa ηga zəma bay aηga daa ba araη. Ama pas masa aηga ma sawa cay na, fa da njeη daa bay a ga daa ba. ¹¹ ηga cek ηga ley masa zleezle aa ta dey, ama wure keɗe, aηga daa saba heyey na, a da key bay ηga dey daaηgafad a. Aηga na, aa da wuzlah bay hay maasala heyey may, Gazlavay a daa zəɗda.

¹² «Dəram hay kuraw ηga cek ηga ley masa kah ma hətatar ηgene, a wuzwa bay hay kuraw ma da samawa. Ata na, fa zəmamara bay ata daa ba araη. Ata ta cek ηga ley heyey a hətamar gədaη la ηga wey da ray ndəhay, ama ηga menjey nekəɗey gway. ¹³ Bay hay a, a cəmam ɗay la pal, amba a kamar sləra a cek ηga ley a ηgene ta gədaη

17:7 17.7-8 13.1-2 17:8 17.8 13.3; ɗerewel: 3.5 † 17:9 17.9 Feɗe na, ηgwas aha mapakaya anda berney ηga Rawm. Berney a na, aa maləmkaya da ray aηgwa hay maasala. 17:9 17.9 13.18 17:12 17.12 Dan 7.7, 24

ata cəpa. ¹⁴ A kam vərəm la ta Bəz-təbən heyey. Ama Bəz-təbən a, a fənta la ta gədan, maja anğa na, ara Bay Mahura da ray mahura hay, anğa Bay da ray bay hay cəpa. Asaya, ndəhay masa aa ma zəltə, aa ma walata, ndəhay masa ma təbmara mey anğa ta mevel pal na, a cəmam la ta Bəz-təbən a, a kam bay-gula la da ray bay hay a ta cek nğa ley a heyey.»

¹⁵ Ta', maslan nğa Gazlavay kaa heyey aa guzlya saya, a ləvey: «Yam masa kah ma hətar nğwas-barlaw man-jakaya gweegwe ta anğa ngene na, a wuzwa ndəhay ga, səkway nğa ndəhay wura wura masa maa guzlam ta mey wura wura, asaya, hwayak wura wura. ¹⁶ Ama, dərəm hay kuraw masa kah ma hətatar ta cek nğa ley a ray anğa na, a da rəsmara nğwas-barlaw keḏe. A təbmara cek anğa hay tabiya la, a cəkwmata zana anğa hay fa vaw la cəpa ta gədan, amba a nje y vaw bə' kəne. Fa dəba ha, a kədmara vagay la, a zəmamara aslaw nğa vaw anğa la. Siya nğa aslaw a, ma da gərey na, a da ndəlmara daa awaw. ¹⁷ Ara Gazlavay ma da ka amba bay hay kuraw a, a cəmam ḏay pal nğa key sləra nğada cek nğa ley heyey. Bay hay a, a pamara gədan ata asi har nğa cek nğa ley a, amba a wam da ray ndəhay tabiya haa kasl mey masa Gazlavay maa guzlda zleezle heyey a key fara fara. ¹⁸ Anda keḏe, nğwas masa kah ma hətar heyey na, ara berney mahura masa ma wey da ray bay hay cəpa da bəla.»

18

Mey da ray berney nğa Babilanw ma da pəlhey

¹ Fa dəba nğa cek hay a ngene, yah, *Jan, ya hətey maslan mekele fa pawa salay da vad. Anğa ta gədan ga.

17:14 17.14 19.16, 19; Mew 10.17; Ps 136.3; Dan 2.47; 1Tm 6.15 17:15
 17.15 17.1 17:16 17.16 17.2; 18.8; Lev 21.9; Ez 23.29; Aw 2.5 17:17 17.17
 17.13

Mewedey anga ta wada bəla la cəpa. ² Maslan a, a wudey ta gədan, a ləvey: «*Babilanw, berney mahura heyey, ta pəlhey sem. Ta pəlhey sem pəlah! pəlah! fara fara. Berney a, ta tərey sem nga way nga mesəfney maaya ba wura wura cəpa. Asaya, dīyan hay maaya ba hay masa ndəhay ma zəmamara ba səlak, ata cəpa daa slam aha. ³ Babilanw ta pəlhey sem maja ta ley vaw saw sem, taa sərkadata ndəhay daa hwayak hay tabiya sem nga mbəkdamara cəved nga Gazlavay amba a kam cek hay maaya ba mekele mekele anda anga. Ara anda aa ma vəltar wuzam nga sey mandaw mandaw nga nəsta. Asaya, bay hay cəpa da bəla ta lam vaw saw la ta anga. Ndəhay ma ka filaw hay cəpa da bəla, ta hətam dala la ga, maja cek hay maaya ma mbafar kalah masa ata ma hədkadamara.»

⁴ Ta', ya cəney dəy faa guzlwa ta gədan da vad, a ləvey: «Akwar ndəhay adaw hay, bamawa da wuzlah ndəhay daa berney a ngene, amba ka kam mebərey anda ata ba. Bamawa amba ka səram banay anda ata ba.

⁵ Fara fara, bamawa daa berney a, maja mebərey ata ga kalah, mambakaya kasl a gazlavay a vad. Yaw, Gazlavay fa sərfada sləra ata maaya ba masa ata ma kamara cənga.

⁶ Sərdamata banay ta ndəhay daa berney a anda ata ma sərdamata banay ta ndəhay siya hay. Cek masa ata ma kamara a ndəhay siya ha na, ka da kamatar ma fəna ngene. Da ta vəlmatar cek meedəwek e vəley pal nga sey la na, ka da vəlmatar ngada ata vəley cew. ⁷ Sərdamata banay ga ta ndəhay daa berney a amba a cam mevel, anda ata ma pamara vaw ata zleezle nga ngwas ta gədan ga,

18:1 18.1-24 lz 13; 47; Ez 27 18:2 18.2 14.8; 16.19; lz 13.20-22; 21.9; 34.11, 14; Jer 50.39-40; 51.8 18:3 18.3 17.2; 18.11-19; lz 23.8; Ez 27.22-23, 33 18:4 18.4 lz 48.20; Jer 51.45; 2Kwr 6.17 18:5 18.5 MC 18.20 18:6 18.6 Ps 137.8; Jer 50.29

anda ata ma njam ga daa wiya. Asaya, anda ata ma ləvam: “Yah manjakaya fedde daa bay. Yah ngwas-vagay ba, kwa ndaw adlaw fa da məcey amba ya təway na, daa ba.”

⁸ «Da ray ngene, banay a da sawa a ray ndəhay daa Babilanw a cəpa dey pal. Anda kedde, macay mepesley ndəhay, meməcey leŋ may a sawa la a ray ndəhay a ta pas pal. Asaya, awaw a daa wura berney a kəlmefek! maja Bay Gazlavay na, anŋa ndaw ta gədan, ara anŋa pal ma da katar sariya a ndəhay a.»

⁹ Bay hay cəpa da bəla ma lam vaw saw da palah * daa berney a heyey, ta ma njam daa wiya a heyey, a da hətmar kakas nŋa awaw ma daa wura berney aha na, a təwam la, aa huraam la. ¹⁰ Bay hay a, a da lacam dərəŋ ta berney a, maja banay da hwaɗ a ta zluradata sem. A ləvam: «Waay! Waay! Babilanw, kah berney mahura masa ta gədan heyey, ka ta pəlhey sem pəlah! pəlah! ler pal gway. Sariya akah ta njeŋ ga daa ba.»

¹¹ Asaya, ndəhay cəpa da bəla ma kam filaw, a təwam la, aa huraam la, maja berney a ma pəlhey sem. Kwa ndaw pal fa da həɗkey cek ata hay nŋa filaw daa saba. ¹² Cek nŋa həɗkedey hay a na, ara bərey hay ma həɗkam ba, anŋwa hay ma waɗam pəlngeɗ pəlngeɗ ma həɗkam ba ta bersle hay, zana mabara ma ley dey, zana masa magaza ləmtər e ta magaza anda mambaz ma həɗkey ba, leŋ zana səwal ma weɗey wurek! wurek! Cek hay mekele nŋa filaw a na, ara anda hwadam mezey maaya, cek hay maacaɗakaya nŋa sler nŋa begəney, hwadam ma həɗkey ba leŋ cek hay mekele mekele nŋa bərey ta nŋa anŋwa meekuled e. ¹³ Asaya, ndəhay nŋa filaw a fa həɗkadam

18:7 18.7-8 Iz 47.8-9 18:8 18.8 17.16 * 18:9 18.9 Meley-vaw saw da palah fedde kaa na, a wufey nŋa ləvey meney ray nŋada cek mekele aa slam a nŋa Gazlavay. 18:9 18.9-10 Ez 26.16-17; 27.30-35 18:12 18.12-13 Ez 27.12-24

cek hay mezey maaya anda b̄ordey, mal ma tekwedey fa vaw, slalak mez̄oley «*mir» leŋ mat̄oway ŋga wudez mezey maaya. Cek hay mekele na, ara wuzam, mal metey lar, hapa leŋ daw. Fa h̄oƒkadam saya sla hay, t̄oƒaŋ hay, p̄oles hay leŋ seret hay. Kwa beke hay, kwa nd̄ohay ma k̄orzawa daa v̄oram na, nd̄ohay a ŋgene fa h̄oƒkadamata may. Cek hay c̄opa kaa na, kwa ndaw pal ŋga h̄oƒkata da Babilaŋw a daa saba s̄olak. ¹⁴ Da ray ŋgene, ma ka filaw hay a, a t̄owam la, a daa guzmar aa berney a, a l̄ovmar: «Cek hay masa ma mbafamaka kalah heyey na, taa wuram sem c̄opa. Zleley akah hay ta wiya masa kah ma ka heyey na, daa saba. Anda keƒe, kwa ka fa da h̄otatar daa saba may.» ¹⁵ Ma ka filaw hay masa ma kam zleley ga daa berney a heyey, a da lacam d̄oreŋ ta berney a, maja banay da hwaƒ a ta zluradata sem. A t̄owam la ta ḡodaŋ, aa huraŋ la, ¹⁶ a da l̄ovam: «Waay! Waay! Babilaŋw, berney mahura heyey, ta p̄olhey sem p̄olah! p̄olah! Aŋga anda ŋgwas ta zana mabara fa vaw ma ley dey, asaya, ta zana masa magaza l̄omter e ta magaza anda mambaz ma h̄oƒkey ba. Asaya, aa ta daŋgwa ŋga b̄orey magaza leŋ ta bersle ma h̄oƒkey ba. ¹⁷ Zleley hay a ga keƒe a n̄osam tabiya dey pal gway, kwa ta njeŋ ga daa ba.»

Nd̄ohay ma hwadamara kwambiwal hay ta bay-ray ata, leŋ nd̄ohay ma ka filaw ta kwambiwal hay a, asaya, nd̄ohay tabiya masa ma diyam a m̄olak ta kwambiwal hay a na, a lacam la d̄oreŋ ta Babilaŋw heyey, ¹⁸ a wudam la maja ata ma h̄otmar kakas ŋga awaw a maa wura berney a, a l̄ovam: «Berney mahura ma f̄ona keƒe daha saya daw?»

¹⁹ Nd̄ohay a, a da p̄otkwalam da hwayak ta mat̄oway, a daa huraŋ, a da wudam ta ḡodaŋ, a l̄ovam: «Waay! Waay! Babilaŋw, berney mahura heyey na, ta p̄olhey sem. Ara

18:15 18.15 Iz 47.15; Ez 27.36

18:16 18.16 17.4

18:18 18.18-19 Ez

27.28-34

Cek ma wuzar a Jan 18:2061Cek ma wuzar a Jan 18

berney masa ndəhay ta kwambiwal hay ma hətam zleley ga da hwaɗ a. Berney a na, a pəlhey pəlah! pəlah!, a nəsey ler pal gway, kwa ta njeý ga daa ba.»

²⁰ Yaw, maslan ŋga Gazlavay heyey a ləvey: «Akwar ndəhay da gazlavay da vaɗ, sasəmam maja Babilanŋw a ma pəlhey keɗe. Akwar ndəhay ŋga Gazlavay ta ndəhay meslərey leŋ ndəhay ma təla mey anŋa hay, sasəmam may, maja Gazlavay ta kar sariya sem a berney a keɗe, fa cek maaya ba masa anŋa ma kakwara.» ²¹ Fa dəba ha, maslan ŋga Gazlavay masa ta gədan daha ta', a daw, a lawa anŋwa mahura masa dadakw anda lavar. Təzlem! a kəzla aa bəlay kuɗap! aa zəɗey. A ləvey: «Babilanŋw, berney mahura, a da pəlhey anda keɗe may. Kwa ndaw fa da hətər fa dey daa saba. ²² Da Babilanŋw a, ndəhay fa da cənam ɗay ŋga ndəhay ma kəɗam ganjaval, ma zlam walay, leŋ ma fam sləlam ta taalam hay na, daa saba. Asaya, ndaw fa da hətəy ndaw ma ɗiya cek hay membey kwa pal daa saba. Kwa ndaw fa da cəney ɗay ŋga cek mekərey daw daa berney a daa saba may. ²³ Da Babilanŋw a, petərta hay fa da waɗam daa saba. Kwa ndaw fa da cəney meesəmey ŋga meley kwakwa daa berney a daa saba. A key daa saba na, maja me? Ara maja, zleezle ndəhay ma ka filaw da Babilanŋw a, a zlapam ta zleley ata hay ma fənmata siya hay da bəla, asaya, ta təknaata ndəhay tabiya da bəla la ta mekey maazla hay maaya ba.»

²⁴ Gazlavay a kar sariya a Babilanŋw anda keɗe maja aa ma hətər mambaz ŋga ndəhay ma təla mey anŋa da hwaɗ a. Asaya, maja aa ma hətər mambaz ŋga ndəhay anŋa hay siya da hwaɗ a. Asaya, ndəhay makəɗtakaya vagay daa

wura daa wura da bēla na, Gazlavay ta hētar mambaz ata la daa berney a may.

19

¹ Fa dēba ha, yah, Jarj, ya cōney d̄ay hay masa maa guzlmawa ta gēdan̄ da vad̄ anda ndēhay ga maa guzlam daa slam a, a lōvam: «*Aleluya! Hēlmamara Bay Gazlavay! Ara Gazlavay alēkwa ma lēhdata ndēhay daa banay. Ara an̄ga ndaw masa ndēhay ma hēslmar ray, ara an̄ga ndaw ma wey da ray cek hay tabiya. ² An̄ga fa katar sariya a ndēhay ta cōved̄ e, membērzley da hwad̄ a daa ba sēlak. Da ray n̄gene, ta kar sariya cay n̄gada n̄gwas-barlaw masa ma nēsa bēla, ma batata ndēhay n̄ga lam vaw saw da palah * heyey. Gazlavay ta sērda banay la ta n̄gwas aha maja aa ma kēd̄ta ma ka slēra an̄ga hay vagay.»

³ Day hay masa yah ma cōndatērwa n̄gene fa hēlmamara Gazlavay, a lōvam: «Aleluya! Hēlmamara Bay Gazlavay, maja kakas masa faa n̄gōsey daa berney a n̄gene, a da n̄jey n̄ga sērmataw, kwa fa da ndōvey daa ba sēlak.»

⁴ Daa n̄gene, *bay-ray hay kwakwar cew a ray a mēfad̄ heyey lēj cek hay mēfad̄ ta dey heyey a ragadam fa mey n̄ga Gazlavay daa slam an̄ga men̄jey, a hēlmamara, a lōvam: «*Amen. Aleluya! Hēlmamara Bay Gazlavay!»

Mey da ray mekey mēlak n̄ga kwakwa n̄ga Bēz-tēban̄

⁵ Fa dēba ha, d̄ay mekele aa guzlwā ta daa slam-men̄jey n̄ga Bay Gazlavay, a lōvey: «Hēlmamara Gazlavay alēkwa, akwar ndēhay ma ka slēra an̄ga hay tabiya, akwar ndēhay

18:24 18.24 16.6; Iz 26.21; Jer 51.49; Ez 24.7-8 19:1 19.1 4.11 * 19:2 19.2
Meley-vaw saw da palah fēdē kaa na, a wud̄fey n̄ga lōvey men̄ey
ray n̄gada cek mekele aa slam n̄ga Gazlavay. 19:2 19.2 15.3;
16.6; 22.12; Mew 32.43; Ps 79.10 19:3 19.3 kakas: 14.11; Iz 34.10 19:4
19.4 4.4, 6; 5.7; Ps 106.48

masa ma namar ray, kwa bəza hay, kwa ndəhay mahura hay.» ⁶ Ta', ya cəney d̄ay hay mekele saya faa guzlmawa ta gədan̄ anda ndəhay ga maa guzlam daa slam a. Asaya, d̄ay hay a, a mbam mey ta gədan̄ anda yam ma vavawa daa maajərav mahura. A cənmawa anda var maa bəcey may. Ya cənda d̄ay hay a na, fa ləvam: «*Aleluya! Həlmamara Gazlavay, maja Bay Gazlavay aləkwa, ndaw masa ta gədan̄ ma fənta cek hay tabiya, fa wey da ray cek hay tabiya fara fara. ⁷ Wure keḏe, njakwa daa meemək̄ey, sasəmkwa, həlmakwa Gazlavay, maja gwagway ŋga Bəz-təḃan̄ † ma ley kwakwa ta wuswa cay. Kwakwa ha ta d̄iya vaw cay, ⁸ maja ta vəlmar zana ma weḏey ma ley dey mabara manjar dəlay cay.» (Zana ha ŋgene a wuzwa sləra maaya masa ndəhay ŋga Gazlavay ma kamara.)

⁹ Cay, maslan̄ heyey a ləvya saya: «Wuzlala mey masa yah ma da kadakawa keḏe aa d̄erewel: Maaya ŋga Gazlavay a sawa la a ray ndəhay cəpa mazəltakaya a gwagway ŋga kwakwa ŋga Bəz-təḃan̄ a.» Maslan̄ a, a ləvya saya: «Mey masa yah ma kadakawa keḏe na, ara mey fara fara, maja mey a ara mey ŋga Gazlavay.»

¹⁰ Masa maslan̄ a maa guzlya cay na, ta', ya regedey fa mey an̄ga amba ya həlma. Daa ŋgene, a ləvya: «Ka regedey fa mey aḏaw anda keḏe na, maja me? Yah na, yah ndaw ma ka sləra ŋga Gazlavay anda kah ta məlmakw hay, ma təḃmara mey masa Yesu ma handərwa a bəla

19:5 19.5 11.18; Ps 22.25; 115.13; 134.1; 135.1 19:6 19.6 11.17; 14.2; Ps 47.6-10; 96.7-10; Zak 14.9 † 19:7 19.7 Bəz-təḃan̄: Feḏe Bəz-təḃan̄ ara Yesu Kəriste. Kwakwa an̄ga na, ara ndəhay cəpa ma təḃmara mey an̄ga. Gwagway may, ara pas masa ndəhay ma da cəmam ray ta Yesu da vad̄ ŋga sərmataw, anda kwakwa ta zel e ma da njam cewete haa mendəvey ŋga d̄ar ata. 19:7 19.7 21.2 19:8 19.8 6.11 19:9 19.9 14.12; Iz 25.6; Mt 22.2; Lk 14.15-16; mey fara fara: 21.5; 22.6

Cek ma wuzar a Jarj 19:11 64 Cek ma wuzar a Jarj 19:15

may. Maaya ka regedey, ka dorey dangay na, ngada Gazlavay gway.» Mey masa Yesu ma handərwa a bəla na, ara *Mesəfney nga Gazlavay ma vəltar gədanj a ndəhay ma təla mey nga wuzdamara mey a.

Ndaw da ray pəles mabara

¹¹ Cay, yah, *Jarj, ya da nəkey dey na, slam da gazlavay da vadʼ mawurkaya. Ya hətəy pəles mabara ta ndaw da ray a. A zəlmara ndaw aha na, «Ndaw ma ka cek anda aa ma ləvey, ma mbərzley ba.» Anja na, ndaw ma ka sariya a ndəhay ta cəvedʼ e, asaya, anja ndaw ma key vəram nga diyey cek ta cəvedʼ e. ¹² Bəz nga dey nga ndaw aha na, ngələr ngələr anda awaw magədfkaya. Anja ta gursaw hay ga da ray. Mezəley mawuzlalakaya fa vaw anja daha, kwa ndaw mekele ma gwa nga səra mezəley a daa ba səlak, si anja gway. ¹³ Zana anja fa vaw na, magwacakaya ta mambaz †. Mezəley nga ndaw a na: «Mey nga Gazlavay.» ¹⁴ Asaya, maslanj hay ga nga Gazlavay da vadʼ fa səpmar wurzay nga ndaw aha anda ndəhay ma diyam ngadaa vəram. Ata ta zana mabara fa vaw ma ley dey manjar dəlay. Ata da ray pəles mabara hay. ¹⁵ Da mey ndaw aha na, dəlaw masa mey a makədfkaya nga kədf ta ndəhay daa hwayak hay da bəla daha. A da wey da ray hwayak hay tabiya ta gədanj. A da bacata anda ndaw ma becey babəza nga wudez fa pəradʼ nga dfəcey yam a, nga tey wuzam ta anja. Anda keɗe, a da wuzdərwa mecey-mevel nga Bay Gazlavay, ndaw

19:10 19.10 6.9; 22.8-9 19:11 19.11 4.1; 19.2; Ps 72.1-14; 98.9; Iz 11.4; Ez 1.1-3; SNM 7.56 19:12 19.12 1.14-15; 2.17 † 19:13 19.13 mambaz: Mambaz keɗe ara mambaz nga masa-gəra hay nga Yesu masa anja ma key bay-gula da ray ata, da daa ba, ara mambaz anja masa aa ma mbədfda nga ləhdandakwar.

19:13 19.13 Jarj 1.1 19:13 19.13, 15 Iz 63.1-6 19:14 19.14 6.2-8,

Cek ma wuzar a Jan 19:16 65 Cek ma wuzar a Jan 19:21

masa ta gədaŋ ma fənta cek hay tabiya. ¹⁶ Fa zana ŋga ndaw a, leŋ fa tatəwal na, mezəley mawuzlalakaya daha. Mawuzlalakaya ha a ləvey: «Bay Mahura da ray bay bay mahura hay, Bay da ray bay hay cəpa.»

¹⁷ Fa dəba ha, yah, Jan, ya hətey maslaŋ ŋga Gazlavay mekele malacakaya da ray pas. Maslaŋ a, aa guzley ta gədaŋ, a zəltərwə dīyaŋ hay cəpa masa ma jəvam dərəŋ da gazlavay da vadf, a ləvtar: «Kusmawa ŋga zəmey daf daa gwagway mahura masa Gazlavay ma da ka.

¹⁸ Samawa amba ka zəmam aslaw ŋga vaw ŋga bay hay, ŋga *bay-ray hay ŋga sewje hay, ta ŋga sewje hay a, leŋ ŋga pəles hay ta ndəhay da ray a keɗe. Samawa ŋga zəmey aslaw kwa ŋga waawa: ŋga beke hay ta ŋga beke hay ba hay, ŋga ndəhay mahura ta ŋga ndəhay mecəhe hay tabiya.»

¹⁹ Fa dəba ha, ya hətar cek ŋga ley heyey, leŋ bay hay cəpa da bəla. Sewje ata hay makustakaya daa slam a, amba a kam vəram ta ndaw da ray pəles mabara heyey, leŋ ta sewje aŋga hay may. ²⁰ Cay, ta', ndaw da ray pəles mabara kaa heyey a sawa, kaw! a kərza cek ŋga ley a, leŋ *ndaw ma təla mey ta membərzley, fakw! fakw! a hazakadata ta dey aa dəhwa ŋga awaw masa ta aŋgwa maa kuray-bəzey, ma gəɗey njəm-njem. Ndaw ma təla mey ta membərzley a na, ta key maazla ga fa mey ŋga cek aha ŋga təknaata ndəhay da bəla masa ta lamba ŋga cek ŋga ley matəhtakaya fa vaw ata heyey ta ma namar ray ŋgada cek maləmkaya anda cek ŋga ley a heyey. ²¹ Sewje hay masa ŋga cek ŋga ley a na, ndaw da ray pəles e heyey

19:15 19.15 1.16; 2.26-27; 11.17; 14.14-20; Jer 25.30-31 19:16 19.16 17.14
19:17 19.17-18 Ez 39.4-5, 17-19 19:18 19.18 13.16 19:19 19.19 17.12-14;
Ps 2.2; Ez 38.2-9, 14-16; Zak 14.2 19:20 19.20 13.1-2, 13, 15; aŋgwa maa
kuray-bəzey: 14.10; 20.10, 14; 21.8; Iz 30.33

ta kəđta sem vagay ta dəlaw manğəkakaya da mey anğa heyey. Ta', điyarj hay heyey cəpa a samawa, a zəmamara aslaw nğa vaw nğa sewje hay a, haa a rəham.

20

Mey da ray Satan majəwkaya haa mevey gabal

¹ Fa dəba ha, yah, *Jarj, ya hətey maslanj nğa Gazlavay mekele fa pawa salay da vad. Aa ta lekəle da har nğa wurey vəgeđ meseleleñ e heyey. Asaya, maslanj a, aa ta calalaw meeguređ e da har. ²⁻³ Cay, maslanj a ta', a daw, kaw! a kərzarawa gədem heyey, jəw! a jəwa ta calalaw a. Gədem e ara zezekw masa zleezle heyey, anda meləvey, *Satanj, bay-malula. Daa masa aa ma jəwa cay, a kəzla kem! aa vəgeđ meseleleñ e heyey, a gərca mey a ta lekəle, slərab! a slərbey tebed * fa mey a. A ka kəne amba gədem e a təknaata ndəhay daa hwayak hay da bəla saba. A da njeý majəwkaya daa vəgeđ e haa mevey gabal. Fa dəba ha, a pəskamərwa la a bəla, ama a da njeý nekəđey gway.

⁴ Fa dəba ha, ya hətey slam-menjeý hay nğa bay, ndəhay manjatakaya da ray a. Gazlavay ta vəltar gədañ la amba a kamatar sariya nğada ndəhay da bəla. Asaya, ya hətey mesəfney hay nğa ndəhay maməctakaya, masa ma kəđmata vagay, ma đəslmata ray ata, maja ata ma kam sede, ma ləvam Yesu na, ara cəved masa fara fara, asaya maja ata ma wuzam mey nğa Gazlavay. Ata na, ta namar ray nğada cek nğa ley, ta nğada cek maləmkaya anda anğa heyey daa ba. Asaya, ta təbmara amba cek nğa ley a, a

20:1 20.1 10.1; 18.1; vəgeđ meseleleñ e: 9.1 * 20:2-3 20.2 a slərbey tebed: A slərbey tebed fa mey a na, amba a patar leñgesl a ndəhay nğa wurmara ba. Tebed e a wuzda ara ndaw mahura ma gərca slam aha. 20:2-3 20.2 12.3, 9

təhtar cek fa danɣay, da daa ba, fa har na, daa ba səlak. Ya nəkta na, ata maməctakaya, ama ta sləkdamawa sem daa meməcey a. Ata ta *Kəriste na, ta wam la da ray bəla, haa mevey gabal. ⁵ Keɗe he ara ndəhay ngeeme ma sləkdamawa daa meməcey. Ndəhay siya na, ta sləkdamawa daa ba aran, si mevey gabal a cəhwey la ɗagay. ⁶ Fara fara, maaya nɣa Gazlavay a sawa la a ray ndəhay masa ma sləkdamawa teeseɗ daa meməcey. Ata na, ndəhay nɣa Gazlavay. Fa da məcam nɣa dey cew daa ba səlak. Ndəhay a, a da təram ndəhay ma ka kwakwas nɣada Gazlavay leɲ nɣada Kəriste. Ndəhay a na, a da wam ta Kəriste da ray bəla, haa mevey gabal.

Mey da ray vəram nɣa madagway-dakw

⁷ Masa *Satan, bay-malula, ta key cay daa calalaw mevey gabal daa vəgeɗ heyey na, fa dəba ha, a pəskamərwa daa vəgeɗ e. ⁸ A daw la aa wura aa wura aa hwayak hay da bəla cəpa amba a batata ndəhay. A zəlmata ndəhay daa hwayak hay a nɣene na, Gakw ta Magakw †. Satan a, a da kusta səkway hay a tabiya aa slam a, amba a kam vəram ta Gazlavay. Ndəhay a ata ga, a sləfam ba, anda mawurbay da wayam. ⁹ Daa masa yah ma hətatar na, ata fa samawa təlbeɲ e daa wura daa wura cəpa, a zlərmara slam masa ndəhay nɣa hay manjatakaya da hwaɗ a, berney masa Gazlavay ma wuɗey. Daa masa ata ma zlərmara berney a sem na, awaw

20:4 20.4 6.9; 13.15; Dan 7.9, 22; Lk 22.30; 1Kwr 6.2 20:6 20.6 1.6; 2.11
 † 20:8 20.8 Gakw daa ɗerewel nɣa Ezekiyel ara bay nɣa hwayak nɣa Magakw (Ez 38.2). Feɗe na, mapatakaya anda səkway hay tabiya da bəla masa ma da kam vəram ta Gazlavay.
 20:8 20.8 13.14; Jes 11.4; Ez 38.2, 10-12

Cek ma wuzar a Jarj 20:10 68 Cek ma wuzar a Jarj 20:13

ba', a kəzlwā da gazlavay, aa wurta kəlmədək! ¹⁰ Bay-malula, ndaw ma batata ndəhay daa hwayak hay tabiya heyey na, ta', a kəzāmara, a kəzlamara aa dəhwa ŋga awaw masa ta kakas maa kuray-bəzey mezey maaya ba, ma gədey ŋjəm-ŋjem heyey. A kəzlamara ha na, a cakay ata cek ŋga ley lej *ndaw ma təla mey ta membərzley heyey. Daa awaw aha na, ata cəpa a da səram banay taa vad, taa pas ŋga sərmataw.

Mey da ray sariya ŋga bəla

¹¹ Fa dəba ha, yah, *Jarj, ta', ya hətey slam-menjey mahura ŋga bay. Slam-menjey aha mabara, ndaw man-jakaya da ray a. Slam da vad ta da hwayak taa zədam sem kudap! fa mey ŋga ndaw aha. Fa da hətmatar daa saba səlak. ¹² Asaya, ya hətatar ndəhay masa maməctakaya. Kwa ndəhay mahura hay, kwa mecəhe hay, ata cəpa malacatakaya fa mey ŋga slam-menjey a. Cay, ya hətey ndaw fa wurey dərewel hay. Ara dərewel hay masa sləra ŋga ndəhay tabiya ma kamara mawuzlalatakaya da hwađ a. Fa dəba ha, ya hətey ndaw fa wurey dərewel mekele. Daa dərewel e, mezəley ŋga ndəhay ma da hətam heter mendəvey ba mawuzlalatakaya da hwađ a. Anda keđe, Gazlavay a katar sariya ŋgada ndəhay maməctakaya ha təde fa sləra ata mawuzlalatakaya daa dərewel hay a. ¹³ Asaya, kwa ndəhay masa yam daa bəlay ma bəbətata na, yam a ta badatərwa sem a ray-dəgar. Kwa ndəhay maməctakaya daa Slam masa ndəhay maməctakaya ma ŋjam da hwađ a na, ta bamawa sem daa meməcey a. Ata cəpa, Gazlavay a katar sariya fa sləra ata.

20:9 20.9 Mesl 2; 2Bay 1.10, 12; Ps 78.68; Ez 38.22; 39.6 20:10 20.10 19.20
20:11 20.11 5.7; 6.14; 21.1; Ps 114.3, 7; Mt 24.35; 2Pi 3.10 20:12 20.12 Mab
32.32 20:12 20.12-13 3.5; 22.12; Dan 7.9-10

¹⁴ Cay, a kəzlamata ata bay-meməcey ta slam nḡa ndəhay maməctakaya aa dəhwa nḡa awaw heyey. Dəhwa nḡa awaw aha na, ara slam masa ndəhay ma da məcam nḡa dey cew da hwaḏ a. ¹⁵ Kwa waawa masa mezəley aḡa mawuzlalakaya daa ḏerewel nḡa ndəhay ma da hətam heter mendəvey ba ha daa ba na, a kəzlamara aa dəhwa nḡa awaw a.

21

Mey da ray cek hay tabiya masa Gazlavay ma da katərwa mawiya

¹ Fa dəba ha, yah, *Jarj, ya da nəkey dey na, ya hətəy slam da gazlavay da vaḏ ta slam da hwayak mekele mawiya. Hwayak ta slam da vaḏ masa nḡeeme heyey na, daa saba. Aa slam ata na, cek hay cəpa mawiya. Asaya, bəlay hay tabiya na, taa zəḏam sem. ² Asaya, ya hətər *Jeruzelem, berney nḡa Gazlavay. Berney a, a pey mawiya, fa sawa ta fa Gazlavay da vaḏ nḡada hwayak. Gazlavay ta ka berney a la maaya maaya, a mbey kalah anda dam ma ḏiyey vaw cay nḡada way zel. ³ Asaya, ya cəney ḏay faa guzłwa ta ḡədaḡ daa slam-menjey nḡa bay heyey, a ləvey: «Nəkmara, Gazlavay aa manjakaya da wuzlah ndəhay. Gazlavay a, ta ray aḡa, a da nḡey ta ndəhay a. Ndəhay a nḡene may, a da təram nḡa ndəhay aḡa hay. Aḡa na, a da nḡey nḡa Gazlavay ata. ⁴ A takwaḏatara matəway daa dey ata la cəpa. Ndəhay fa da məcam daa saba. Anda keḏe, matəway-vagay daa saba. Ndəhay fa daa haram daa saba may. Kwa vaw fa da catar

20:14 20.14 20.10; 1Kwr 15.26; meməcey nḡa dey cew: 2.11 20:15 20.15 3.5 21:1 21.1 21.5; Iz 65.17; 2Pi 3.13 21:2 21.2 3.12; 19.7; 21.9–22.5; 22.17; Iz 52.1; Mt 22.2; Gal 4.26; Heb 11.16; 12.22 21:3 21.3 7.15; Lev 26.12; Ez 37.26–28; Zak 2.9; 2Kwr 6.16

a ndəhay daa saba səlak, maja cek hay masa ŋgeeme taa zəɖam sem cəpa.»

⁵ Fa dəba ha, ndaw masa manjakaya daa slam-menjey heyey aa guzley, a ləvey: «Nəkmara, ya da katərwa cek hay tabiya mekele.» Menjey nekəɖey, a ləvyā: «Wuzlala cek masa yah ma wuzdakawa keɖe, maja ara mey masa fara fara, membərzley da hwaɖ a daa ba səlak.» ⁶ Cay, ndaw a, a ləvyā saya: «Sləra ha ta ndəvey cay. Yah na, ndaw masa ŋgeeme, asaya yah ndaw madagway-dakw. Yah ndaw ma katərwa cek hay tabiya, asaya, yah ma ndəvdata. Ndəhay masa yam fa katar na, ya da vəltar yam ŋga maaya daa wurak, yam masa ma vəley heter mendəvey ba. ⁷ Kwa waawa ma fəna *Satan, bay-malula, ta gədaŋ na, ya da vəldara cek hay a keɖe cəpa. Yah, Gazlavay, ya nəkfar dey la fa ndaw aha. Ya da njey ŋga Gazlavay aŋga. Aŋga may, a da tərey ŋga bəzey aɖaw.

⁸ Ama ndəhay masa ta mandərzay daa dey, ndəhay masa ma mbəkdamaya sem, ta ndəhay masa mazləbkaya, leŋ ndəhay ma kəɖam ndaw vagay, ndəhay masa ma lam vaw saw da palah, leŋ ndəhay ma ka maazla hay maaya ba ta ma ta kuley hay, asaya, ndəhay ma mbərzlam hay tabiya, slam ata na, daa dəhwa ŋga awaw masa ta aŋgwa maa kuray-bəzey, ma gəɖey njəm-njem. ŋgene, ara meməcey ŋga dey cew.»

Mey da ray Jeruzelem, berney masa Gazlavay ma ləma mawiyā

⁹ Fa dəba ha, maslaŋ ŋga Gazlavay pal a ŋgəchawa ŋgada fa yah. Ara maslaŋ pal da wuzlah maasala hay masa taasa hay ta banay hay ŋga madagway-dakw

21:4 21.4 7.17; lz 26.19; 35.10 21:5 21.5 5.7; 21.1; lz 43.19; 2Kwr 5.17; mey fara fara: 19.9 21:6 21.6 1.8; 7.17; 22.1; lz 55.1; Zak 14.8; Jarj 7.37 21:7 21.7 2Sam 7.14; Ez 11.20 21:8 21.8 2.11; 19.20; 21.27

marəhdatakaya da hwaɗ a heyey. Masa aa ma ŋgəchawa la fa yah na, ta', a ləvyā: «Sawa feɗe amba ya wuzdakawa kwakwa ŋga Bəz-təbən.»

¹⁰ Masa yah ma wusey fa aŋga cay na, *Mesəfney ŋga Gazlavay ta', a sawa a ray aɗaw. Cay, maslaŋ ŋga Gazlavay ta', a handaya aa ray ŋga aŋgwa maazəma, a wuzdiwa *Jeruzelem, berney ŋga Gazlavay, fa pawa salay da vaɗ, da fa Gazlavay. ¹¹ Berney a, a weɗey kulŋgwaɗ kulŋgwaɗ ta meweɗey ma sawa ta fa Gazlavay. Meweɗey a aŋga anda aŋgwa maaya ma həɗkey ba. A mbey kalah anda aŋgwa hay maaya ma waɗam pəlŋgeɗ pəlŋgeɗ anda baŋgəra daa pas. ¹² Berney a, ray a mazlərkaya teleleŋ ta mahwal meeber e, magəlkaya maazəma. Mey-slam hay ŋga mahwal ŋga berney a na, ata kuraw a ray a cew. Maslaŋ hay kuraw a ray a cew fa jəɗmata meyslam hay a. Asaya, mezəley ŋga səkway ŋga *Israyel kuraw a ray a cew mawuzlalatakaya pal pal fa meyslam hay a. ¹³ Mahwal ŋga berney a na, ata dey məfaɗ. Yaw, ta dey məfaɗ ata na, meyslam hay maakar maakar daha. ¹⁴ Vərza ŋga mahwal a na, makakaya ta aŋgwa hay mahura mahura kuraw a ray a cew. Mezəley ŋga ndəhay meslərey ŋga Bəz-təbən mawuzlalatakaya pal pal fa aŋgwa hay a.

¹⁵ Maslaŋ ŋga Gazlavay masa maa guzlya heyey na, aa ta zlanday ŋga bərey magaza da har. Ara zlanday ma wey megəley ŋga cek hay. A da wa berney a, leŋ meyslam hay ta mahwal ŋga berney a may. ¹⁶ Mahwal ŋga berney a na, maləmkaya zeedere, dey məfaɗ ata rək-rak. Zazam ŋga berney a, a key kələmeeter gabal cew

21:9 21.9 15.1 21:9 21.9–22.5 Iz 54.1–17 21:10 21.10 17.3; Ez 40.2; Mt 4.8 21:11 21.11 21.18, 23; Iz 60.1–3, 19; Ez 43.2 21:12 21.12–13 7.5–8; MC 35.22–26; Mab 28.21; Ez 48.30–35 21:14 21.14 Heb 11.10; Ef 2.20 21:15 21.15 11.1; Ez 40.3

Cek ma wuzar a Jan 21:17 72 Cek ma wuzar a Jan 21:22

ta temere cew *. Megøley a may, ata letek. ¹⁷ Fa døba ha, maslan heyey ta', a wa megøley nga mahwal nga berney a. Megøley a na, meeter kwakwar maasala a ray a maakwaw. A wa anda ndøhay ma wam cek hay mandaw mandaw. ¹⁸ Mahwal a na, malømkaya ta aŋgwa mezøley «jaspa», ma wedey ŋgəl-ŋgel. Berney a may, malømkaya ta børey magaza masa maaya ma wedey anda baŋgøra. ¹⁹ Vørza nga mahwal a na, mapakaya ta aŋgwa hay mekele mekele ma hødfkey ba. Aŋgwa nga wurza ma pey ŋgeeme na, mezøley «jaspa». Aŋgwa nga dey cew e mezøley «safir», nga dey maakar a mezøley «agat», nga dey møfad a mezøley «emerat». ²⁰ Aŋgwa nga dey zlam a mezøley «awnikis», nga dey maakwaw a, «sardøwan», nga dey maasala a, «kørizawlit», nga dey daaŋgafad a, «beril», nga dey zlam-letek a, «tawpaz», nga dey kuraw a, «kørisawpøraz», nga dey kuraw a ray a letek e, «turkwaz», leŋ aŋgwa nga dey kuraw a ray a cew e, mezøley «ametista» †. ²¹ Mey-slam hay kuraw a ray a cewete na, makatakaya ta aŋgwa ma mbey kalah, kuled kuled anda bersle. Mey-slam pal na, makakaya ta aŋgwa ha pal may. Bøwal mahura daa berney a na, makakaya ta børey magaza masa maaya anda kwalaba masa ndaw a gwa a nøkey dey a dey laŋgar.

²² Daa berney a, yah, *Jan, ya ta høtar *Way-mekey-kwakwas nga Gazlavay daa ba, maja aa slam nga way a na, ara Bay Gazlavay, Gazlavay masa ta gødaŋ ma fønta

* ^{21:16} ^{21.16} kølemeeter gabal cew ta temere cew: Ta mey Gørek a løvey, «a key *stadiya* gabal kuraw a ray a cew.» Lamba kuraw a ray a cew a wudfey nga løvey cek manjar nga zløbey. ^{21:16} ^{21.16} Ez 48.16-17 ^{21:18} ^{21.18-21} ^{21.11}; Iz 54.11-12; Ez 28.13 † ^{21:20} ^{21.20} Aŋgwa hay a cøpa na, ara aŋgwa hay maaya ma hødfkam ba, mewedfey ata wal wal.

cek hay tabiya, leŋ Bəz-təbənŋ aŋga. ²³ Asaya, berney a, fa wudəy pas ta kiya ŋga waɗamawa a ray a daa saba, maja mewedəy ŋga Gazlavay fa waɗa, Bəz-təbənŋ heyey na, fa waɗa berney a anda petərila. ²⁴ Səkway hay cəpa da bəla a da pəkam daa mewedəy aŋga ha. Bay hay masa sləmay ata fa zəley, a da samawa ta cek ata hay masa maaya ŋgadaa berney a. ²⁵ Mey-slam hay ŋga berney a, a da njam mawurtakaya hipas. Kwa ndaw fa da gərcata daa saba səlak, maja fetedə he na, tavaɗ a key daa saba. ²⁶ Ndəhay daa hwayak hay cəpa da bəla masa sləmay ata fa zəley a da handamərwa cek hay mekele mekele maaya hay ŋgadaa berney a, amba a həslmar ray a Gazlavay. ²⁷ Ama kwa cek masa ta dəlay na, fa da mbəzey aa berney a daa ba. Asaya, ndəhay ma mbərzlam ta ndəhay ma kam cek hay maaya ba mekele mekele cəpa fa da mbəzam daa ba may. Ma da mbəzam na, si ndəhay masa mezəley ata hay mawuzlalatakaya daa ɗerewel ŋga ndəhay ma da hətam heter mendəvey ba, ɗerewel masa ŋga Bəz-təbənŋ heyey.

22

¹ Fa dəba ha, maslanŋ heyey a wuzdiwa wayam ŋga yam masa ma vəley heter mendəvey ba. Yam a kəlar kəlar, dey a hətey gurgwar a wurza, a bawa daa slam-menjey ŋga Bay Gazlavay ta ŋga Bəz-təbənŋ. ² Yam a, a vevey da wuzlah bəwal ŋga berney heyey. Ta dey cewete ŋga wayam a na, wudez daha ma vəley heter mendəvey ba * ,

21:22 21.22 11.17 21:23 21.23 22.5; Iz 60.1-2, 19-20; 24.23 21:24 21.24
Ps 68.30; Iz 60.3 21:25 21.25-26 Iz 60.11 21:27 21.27 21.8; 22.15; Iz
35.8; 52.1; Ez 44.9; 1Kwr 6.9-10; 2Pi 3.13; ɗerewel ŋga ndəhay ma da
hətam heter mendəvey ba: 3.5 22:1 22.1-2 21.6; Ez 47.1-12

* 22:2 22.2 wudez ma vəley heter mendəvey ba: Nəka MC 1.9; 3.22.

a yam babəza dey kuraw a ray a cew fa mevey. Anda keḏe, a yam dey pal fa kiya. Gwaslaf ŋga wudez e, ara slalak masa ma mbəldata ndəhay daa hwayak hay tabiya. ³ Daa berney a, cek hay masa Gazlavay ma nəsta sem na, kwa pal daa ba səlak. Daha na, slam-menjey ŋga Bay Gazlavay ta ŋga Bəz-təḏarj, lej ndəhay ma ka sləra aŋga hay fa namar ray. ⁴ Ndəhay a, a hətmar dey ŋga Gazlavay la. Asaya, Gazlavay a wuzlala mezəley aŋga la fa dangay ata. ⁵ Daa berney a, tavaḏ fa da key daa saba. Pas ta petərla hay na, sləra ata daa saba may, maja ara Bay Gazlavay ta ray aŋga ma da waḏata ndəhay da hwaḏ a. A da wam da ray cek hay tabiya ŋga sərmataw.

Mey da ray Yesu ma da vəhwa a bəla

⁶ Cay, maslaŋ ŋga Gazlavay heyey a ləvyə saya: «Mey hay tabiya masa kah ma cəndata keḏe na, ara mey hay fara fara, kwa membərzley da hwaḏ a daa ba səlak. Bay Gazlavay ta vəltar Mesəfney aŋga la ŋgada ndəhay ma təla mey aŋga, ŋga wuzdamara mey aŋga. Ara aŋga ma slərdərwa maslaŋ aŋga ŋga wuzdatara cek masa ma da key ŋgada fa mey nekəḏey a ma ka sləra aŋga hay.»

⁷ Yesu a ləvey: «Wam vaw, menjey nekəḏey feḏe, ya vəhwa la. Maaya ŋga Gazlavay a sawa la a ray ndəhay ma təḏmara mey hay daa ḏerewel keḏe, ara mey masa Gazlavay ma wuzdərwa da ray cek ma da key.»

⁸ Yaw, ara yah, *Jarj, ma cənda mey hay a keḏe tabiya ta sləmay aḏaw. Asaya, ara yah ma hətatar cek hay tabiya ma kam keḏe ta dey aḏaw. Masa yah ma cənda mey a ta yah ma hətatar cek hay a cay na, ta', ya regedey fa mey ŋga maslaŋ masa ma wuzdatiwa cek hay a keḏe cəpa,

22:2 22.2 21.21; wudez: 2.7 22:3 22.3 7.15; Jer 3.17 22:4 22.4 14.1; Ps 17.15; Mt 5.8 22:5 22.5 1.6; 21.23; Dan 7.18, 27 22:6 22.6 1.1; 10.7; 19.9; SNM 11.27-28; 13.1 22:7 22.7 3.11; 22.12, 20

amba ya hølma. ⁹ Daa ñgene, a løyva: «Ka regedey fa mey aɗaw anda keɗe na, maja me? Yah na, ndaw ma ka sløra ñga Gazlavay anda kah ta mølma kw hay ma tølma mey ñga Gazlavay, leñ ndøhay siya hay ma tøbmara mey daa ðerewel keɗe aa mevel ata. Maaya ka regedey, ka dørey dangay na, ñgada Gazlavay gway.»

¹⁰ Fa døba ha, maslan ñga Gazlavay aa guzlya saya, a løyvey: «Mey masa Gazlavay ma wuzdakawa, kah ma wuzlala aa ðerewel ñgene na, ka da bada aa mevel akah ba, ama wuzdatara a ndøhay, maja cek hay masa mey hay a ma wuzdamatørwa ñgene na, a kam la fiyaw.

¹¹ Anda keɗe, ndøhay ma ka cek ta cøved e ba na, ñga kamara køne cønga. Ndøhay ma kam cek maaya ba ma ka hwaray na, ñga kamara køne cønga. Yaw, ndøhay masa ma kam sløra maaya na, ñga kamara køne cønga. Asaya, ndøhay masa ma vøldamara ray ata ñgada Gazlavay ma njam manjar mebørey na, ñga njam køne.»

¹² Cay, Yesu ta', aa guzley, a løyvey: «Wam vaw, maja menjey nekøfey feɗe, ya vøhwa la. Ya da sawa ta cek da har, amba ya wurkara mawurbay ñga ndaw a, ndaw a tøɗe fa sløra masa aa ma ka. ¹³ Yah na, ndaw masa ñgeeme, asaya yah ndaw madagway-dakw. Yah ndaw ma katørwa cek hay tabiya, asaya, yah ma ndøvdata.»

¹⁴ Maaya ñga Gazlavay a sawa la a ray ndøhay masa ma pørmata zana ata hay. Ata na, ata ta cøved ñga mbøzey aa berney ñga Gazlavay ta daa mey-slam hay ñga mahwal ñga berney a. Asaya, ata ta cøved ñga zømey babøza ñga wudez ma vøley heter mendøvey ba. ¹⁵ Yaw, ndøhay ma kam cek maaya ba ma ka hwaray, ndøhay ma kam maazla

22:8 22.8 1.9; 19.10 22:10 22.10 Dan 12.4 22:11 22.11 Iz 56.1; Ez 3.27; Dan 12.10 22:12 22.12 2.23; 6.10; 15.3; 16.5-6; 19.2, 11; 20.12-13; 22.7; Ps 28.4; MM 24.12; Jer 17.10; Mt 16.27 22:13 22.13 1.8 22:14 22.14 7.14; Ps 118.19-20; wudez: 22.2

maaya ba hay leŋ ndəhay ma lam vaw saw da palah na, fa da mbəzam aa berney a daa ba səlak. Asaya, ndəhay masa ma kəɸam ndaw vagay, ndəhay ma ta kuley hay, leŋ ndəhay ma mbərzlam mandaw mandaw na, a da njam daa ambaw, fa da mbəzam daa ba may.

¹⁶ «Yah, Yesu, ya ta slərdərwa maslaŋ aɸaw la ŋga wuzdatara mey a keɸe ŋgada ndəhay daa mecəmey-ray hay ŋga ndəhay aɸaw hay. Yah na, ndaw ma yawa daa səkway ŋga Bay *Davit. Yah, batay ma weɸey njuzl a ta slam ŋгаа pərek.»

¹⁷ Ata *Mesəfney ŋga Gazlavay ta kwakwa mawiya heyey a ləvmar a Yesu: «Vəhwa.»

Akwar masa ma jəkam sləmay fa mey hay a keɸe, si ka ləvmar may: «Vəhwa.»

Yaw, ndəhay masa yam fa katar, ŋga samawa ŋga sam yam. Kwa waawa ma wuɸey ŋga sey yam na, ŋga sey yam ma vəley heter mendəvey ba ŋga maaya.

Mendəvey ŋga mey hay a

¹⁸ Yah, *Jaŋ, ya fa kətata ndəhay tabiya ma cəndamara mey masa Gazlavay ma wuzdərwa daa ɸerewel e keɸe: da ndaw ta pey mey mekele la a ray masa daa ɸerewel keɸe na, Gazlavay a da pa ndaw aha ŋga sərey banay anda mawuzlalakaya daa ɸerewel e keɸe heyey. ¹⁹ Yaw, da ndaw ta guhey mey a pal masa Gazlavay ma wuzdərwa daa ɸerewel e keɸe la na, Gazlavay fa da vələr cəveɸ ŋga zəmey babəza ŋga wudez ma vəley heter mendəvey ba heyey daa ba səlak, anda mawuzlalakaya daa ɸerewel e keɸe. Asaya, ndaw aha fa da hətəy cəveɸ ŋga mbəzey

22:15 22.15 21.27; Ef 5.5 22:16 22.16 1.1; 5.5; batay ma weɸey njuzl
a ta slam ŋгаа pərek: 2.28; Mesl 24.17 22:17 22.17 21.2, 6
22:18 22.18 Mew 29.19 22:18 22.18-19 Mew 4.2; 13.1

Cek ma wuzar a Jarj 22:20 77 Cek ma wuzar a Jarj 22:21

aa berney nga Gazlavay keɗe daa ba səlak, anda mawu-
zlalakaya daa ɗerewel e keɗe.

²⁰ Yesu, ndaw ma key sede fara fara ta cəved e da ray
mey hay a keɗe, aa guzley, a ləvey: «Ahaw, ya fa vəhwa
wure keɗe.»

Amen. Yesu, Bay Mahura, sawa!

²¹ Anja maaya nga Bay Mahura Yesu nga njeɗ ta ndəhay
tabiya.

22:19 22.19 wudez: 2.7; ɗerewel: Mab 32.32 22:20 22.20 3.11;
22.6; 1Kwr 16.22 22:21 22.21 Gal 6.18

Mejəwey-mey Mawiya
Mofu-Gudur: Mejəwey-mey Mawiya New Testament
Le Nouveau Testament en langue Mofu-Gudur (Cameroun)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mofu-Gudur)

Contributor: Aramaic Bible Translation, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 24 Nov
2021

2b021919-36cf-59da-a35f-10c5e5548811